

Genomlysning av Barn- och utbildningsnämndens ekonomi och kvalitet

2022-01-31

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Uppdrag	7
Inledning	8
Förklaring av kostnadsbegrepp	9

Del 1 - Standardkostnad, strukturkostnad och referenskostnad 2020

Standardkostnad	11
Strukturkostnad	16
Referenskostnad	17

Del 2 - Ekonomi och kvalitetsnyckeltal i förhållande till liknande kommuner 2020

Jämförelsekommuner	26
Ledning & administration	27
Förskola	30
Fritidshem	35
Förskoleklass	40
Grundskola	43
Grundsärskola	50
Gymnasieskola	55
Gymnasiesärskola	62
Vuxenutbildning	67

Del 3 - Analys av kostnadseffektivitet i förhållande till kvalitet 2015–2020

Förskola inkl. öppen förskola	71
Fritidshem inkl. öppen fritidsverksamhet	73
Grundskola F-9	75
Gymnasieskola	77

Sammanfattning

Del 1: Standardkostnad, strukturkostnad och referenskostnad på 2020 års riksgenomsnitt

Standardkostnad och strukturkostnad

Standardkostnaden är ett teoretiskt kostnadsmått baserat på preliminära uppgifter som används i statens kostnadsutjämning för att korrigera för strukturella skillnader mellan kommunerna. Summan av olika verksamhetsområdens standardkostnad är kommunens strukturkostnad. Är strukturkostnaden högre än riksnittet får kommunen betala en avgift och vice versa.

Ljungbys standardkostnad:

- Relativt låg för alla utbildningsområdena vilket ger kommunen en 37,5 mnkr lägre utbildningsstrukturkostnad än riksnittet
- Den relativt låga utbildningsstrukturkostnaden bidrar till att kommunen 2020 fick betala en kostnadsutjämningsavgift på totalt ca 23 mnkr

Referenskostnad och nettokostnad

Referenskostnaden är en efterhandsjustering av standardkostnaden till faktiska förhållanden och kan liknas vid en "facitkostnad" för kommunen om verksamheten bedrivs på en genomsnittlig ambitions-, effektivitets- och avgiftsnivå. Nettokostnaden är den faktiska kostnaden som kommunen redovisar efter att samtliga intäkter dragits av mot samtliga kostnader. Skillnaden mellan nettokostnaden och referenskostnaden kallas nettokostnadsavvikelse.

Ljungbys referenskostnad:

- Är 5,2 % (ca 36 mnkr) lägre än om den hade legat på riksnittet
- Kommunen har alltså en mer gynnsam struktur än vad snittkommunen har

Ljungbys nettokostnad (faktiska nettokostnad):

- Är 3,5 % (totalt ca 24 mnkr) högre än referenskostnaden
- Kommunen har alltså ett totalt sett högre kostnadsläge än förväntat där förskolan står för den största avvikelsen i mnkr

Sammanfattning (forts.)

Del 1: Standardkostnad, strukturkostnad och referenskostnad på 2020 års riksgenomsnitt (forts.)

Med utgångspunkt från undersökta kvalitets- och kostnadsnyckeltall har vi främst identifierat nedanstående förklaringsfaktorer till Ljungbys avvikelser mellan redovisade nettokostnader och referenskostnader.

Förskola (avvikelse + 9,4 mnkr eller 5,4 %):

- Hög personaltäthet (4,7 barn per årsarbetare mot 5,0 i jämförelsegruppen och 5,2 i rikssnitt)
- En del mindre förskolenheter

Fritidshem (avvikelse + 4,5 mnkr eller 11,8 %):

- Hög personaltäthet (16,6 barn per heltidstjänst mot 20,2 i jämförelsegruppen och 20,1 i rikssnitt)
- Relativt många fritidshem med 40 % färre inskrivna barn per enhet än rikssnittet. Mindre enheter är generellt mindre kostnadseffektiva än stora enheter
- Hög andel årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen (56 % mot rikssnittet på 39%). Detta har påverkan på löneläget och därmed kostnadsläget

Grundskola inklusive förskoleklass (avvikelse + 4,3 mnkr eller 1,3 %):

- Ca 11 % färre elever per skolenhet än rikssnittet och en del mindre skolenheter
- Ljungby erhöll under 2016-2018 stora statsbidrag från Migrationsverket med anledning av 2015 års flyktingvåg. Dessa statsbidrag har under senare år kraftigt trappats ned och verksamheten har inte kunnat anpassas till de minskade intäkterna i samma utsträckning

Gymnasiet (avvikelse + 5,3 mnkr eller 4,4 %):

Ljungby har fördelen av att ha en stor gymnasieskola där hela 82 % (917 st) av kommunens egna elever går. Å andra sidan går en relativt stor andel (38 %) av gymnasieeleverna på yrkesprogram, vilket i sig är kostnadsdrivande. Vi kan med utgångspunkt från framtagna nyckeltal inte hitta någon rimlig förklaring till nettokostnadsavvikelsen. Minskade statsbidragsintäkter från Migrationsverket och försenad verksamhetsanpassning till de minskade intäkterna är även för gymnasiet en trolig och väsentlig förklaring till nettokostnadsavvikelsen

Sammanfattning (forts.)

Del 2: Analys av ekonomi och kvalitetsnyckeltal för samtliga av nämndens verksamheter i förhållande till strukturliknande kommuner

Ljungby redovisar bra resultat på de jämförelser som har gjorts vad gäller sammanvägda kvalitetsnyckeltal för förskola (delad förstaplats), fritidshem (delad förstaplats), grundskola (tredjeplats) och gymnasiet (tredjeplats). Detta är positivt men kan ha den "negativa" följden att kostnaden per barn/elev i vissa fall kan påverkas av bra kvalitetsnyckeltal (ex hög personaltäthet, andel med lärarlegitimation).

Resultatet för totala kostnader per barn eller elev är mer "spretigt". För förskola och fritidshem redovisar Ljungby relativt höga kostnader per barn i jämförelse med snittet för jämförelsegruppen, för förskoleklass och grundskola i paritet med snittet och för gymnasiet under snittet. Ljungbys lokalkostnader är i snitt 11 % lägre än snittet för samtliga kommuner i jämförelsegrupperna (exkl. vuxenutbildning).

När det gäller kostnad per inskrivet barn i förskola och fritidshem kan en förklaring vara att Ljungby är den kommun som inom båda dessa verksamhetsområden redovisar högst personaltäthet. Mindre enheter med ett mindre antal inskrivna barn än snittet (framförallt inom fritidshemsområdet), påverkar också kostnadsläget.

För grundskolan är kvalitetsnyckeltalen relativt bra och kostnaden per elev ligger ungefär som på snittet (gäller även för förskoleklass). Skillnaden är dock relativt stor mot den "bästa" kommunen Oskarshamn som har högst sammanvägda kvalitetsnyckeltal och lägsta kostnader per elev. En anledning kan vara att Oskarshamn har färre skolenheter med drygt 20 % fler elever per skola än Ljungby. En annan anledning kan vara att verksamheten inte anpassats fullt ut till under senare år minskade statsbidrag från Migrationsverket. Dessa betalades ut till kommunerna med anledning av 2015 års flyktingvåg, då också ett stort antal personer anställdes ute i kommunerna.

Det råder däremot ett motsatt förhållande för Ljungbys del när det gäller gymnasiet. Kostnaden per elev ligger 14 % under snittet i jämförelsegruppen och även kvalitetsnyckeltalen är här relativt bra. Ljungby är den kommun som har högst andel elever 82 % (917 st) från den egna kommunen i sin egen gymnasieskola. Detta ska jämföras med snittet för jämförelsegruppen på 62 % (598 st). Större enheter bör ge möjlighet till att bedriva en mer kostnadseffektiv verksamhet. Trots att Ljungby har en relativt stor andel egna elever som går i den egna gymnasieskolan, och redovisar relativt låga kostnader i förhållande till jämförelsegruppen, så ligger nettokostnaden för 2020 på 4,4 % över referenskostnaden. Minskade statsbidrag från Migrationsverket under senare år och en eftersläpning i verksamhetsanpassning förklarar även här differensen.

När det gäller grund- och gymnasiesärskolan ligger Ljungbys kostnad per elev 6 % över snittet i jämförelsegruppen för grundsärskolan men 18 % under snittet för gymnasiesärskolan. Kostnaderna per elev varierar dock stort mellan kommunerna, så det är därför svårt att dra några slutsatser av detta. Detsamma gäller personalresurser per elev, vilka också varierar mellan kommunerna. Behovet av stöd till eleverna inom dessa verksamheter kan variera mycket mellan kommunerna, vilket påverkar behovet av personalresurser.

För vuxenutbildning redovisar Ljungby låga kostnader per invånare jämfört med flertalet kommuner i länet. Vuxenutbildningen har stordriftsfördelar i personalplaceringen då den organisatoriskt ligger under samma tak som gymnasiet. Restriktivitet med att låta elever läsa på program i andra kommuner påverkar också kostnadsnivån.

Ljungby är den kommun som har lägst andel lednings- och administrativa personella resurser inom barn- och utbildningsförvaltningen med 23,98 tjänster vilket motsvarar 2,97 tjänster per 1 000 invånare i åldern 1-18 år. Boden ligger högst med 5,02 tjänster. Det kan variera mellan kommunerna vilka verksamheter som ingår i respektive barn- och utbildningsförvaltning eller motsvarande, vilket till viss del kan vara en förklaring till skillnaden mellan kommunerna i personella resurser. Men givetvis är detta också en prioriteringsfråga.

Sammanfattning (forts.)

Del 3: Analys av samtliga verksamheters kostnadseffektivitet i förhållande till kvalitet 2015–2020

Förskola inkl. öppen förskola

Under perioden ökar personaltätheten på kommunens förskolor varje år utan att det avspeglas på nettokostnadsavvikelsens utveckling. Det kan förklaras med att utökningen av personal utgörs av personalgrupper med lägre lönekostnader i kombination med att andelen legitimerade förskollärare (den personalgrupp med högst lön) samtidigt minskat till följd av svårigheter att rekrytera denna grupp.

Fritidshem inkl. öppen fritidsverksamhet

Under perioden ökar personaltätheten på de kommunala fritidshemmen inkl. den öppna fritidsverksamheten fram till 2020 då en budgetanpassning på 1,2 mnkr görs. Trots ökad personaltäthet har gapet mellan förväntad kostnad och faktiskt kostnad blivit mindre. En förklaring till detta är att andelen högskoleutbildad personal har minskat i kombination med att fritidshemmen efter hand har fått ta del av mer statsbidrag från likvärdig skola (Skolverket). Utgångspunkten för den höga nettokostnadsavvikelsen över åren är en hög personaltäthet, men också att kommunen har många enheter och få barn per enhet i jämförelse med andra kommuner.

Grundskola F-9

Mellan 2015–2016 minskar andelen legitimerade och behöriga lärare märkbart till följd av stora nyrekryteringar för att kunna möta flyktingströmmen. Detta är sannolikt en bidragande orsak till varför också behörigheten till gymnasiet minskat. Den upplevda tryggheten bland elever i åk 5 minskar över åren vilket följer den nationella trenden. Fram till 2019 redovisade kommunen en lägre nettokostnad än förväntat, mycket beroende på att omfattande kostnadsersättningar från staten via Migrationsverket började betalas ut under hösten 2015. 2020 är första året som kommunen redovisar en högre nettokostnad än förväntat, vilket kommer sig av att intäkterna i form av statsbidrag inte ökar i lika hög omfattning längre medan kostnaderna fortsätter att göra det.

Gymnasieskola

Andelen lärare med legitimation och behörighet ökar kraftigt mellan 2015 och 2016 till följd av att lärarlegitimationen blir obligatorisk 2015-07-01 vilket tvingar lärarna att ansöka om och ta ut sin legitimation. Precis som i grundskolan har den upplevda tryggheten bland elever i åk 2 på gymnasiet minskat över åren i linje med den nationella trenden. Kommunens kostnadsläge är lägre än förväntat mellan 2015–2018 men är sedan 2019 istället en bit över förväntat. Under 2016–2018 ökar intäkterna i form av kostnadsersättningar från Migrationsverket till 7,5 mnkr för att sedan minska succesivt till ca 1 mnkr 2020. Om verksamheten inte anpassas tillräckligt till de minskade intäkterna får det effekt på avvikelsen mot förväntad kostnad. Inga nya program eller verksamheter har heller startats som skulle kunna vara en förklarande orsak till utvecklingen.

För att kunna göra en ännu mer djupgående analys skulle utfallet för fler områden behöva tas med och vägas in i analysen. Exempel på detta är hur löneläget i kommunen har förändrats över tiden, utveckling av sjukfrånvaro och personalomsättning samt hur kommunen arbetar med extratjänster och vikariehantering,

Uppdrag

Barn- och utbildningsförvaltningen i Ljungby kommun har anlitat Serkon för att göra en genomlysning av ekonomi och kvalitet inom den kommunala verksamheten (egen regi) under barn- och utbildningsnämnden för 2020. Genomlysningen görs utifrån av kommunen utvalda kostnads- och kvalitetsmått för vilka utfall jämförs med av kommunen utvalda kommuner. Syftet med genomlysningen är primärt att ge en bild av vad den kommunala verksamheten presterar i förhållande till vad den kostar.

Uppdraget består av tre delar:

1. En jämförelse av vad standardkostnad, strukturstkostnad och referenskostnad hade varit för samtliga verksamheter om Ljungby kommun legat på riksgenomsnittet.
2. En analys av ekonomi och kvalitetsnyckeltal för samtliga av nämndens verksamheter i förhållande till strukturliknande kommuner.
3. En analys av samtliga verksamheters kostnadseffektivitet i förhållande till kvalitet 2015–2020.

Kommunen vill, i den mån det går, dela in jämförelsen i följande verksamhetsområden:

- Ledning
- Administration
- Förskola
- Fritidshem
- Förskoleklass
- Grundskola
- Grundsärskola
- Gymnasieskola
- Gymnasiesärskola
- Vuxenutbildning

Uppgifter om kostnad, kvalitet och volym hämtas ur Kolada och Skolverkets statistikdatabas samt i några fall direkt via kontakt med jämförelsekommunerna.

Inledning

Utbildningsområdet utgör den enskilt största kostnadsposten för kommunernas löpande verksamhet och stod för 45 % av Ljungby kommuns kostnader under 2020. Det finns några faktorer som vanligtvis lyfts fram som viktiga för kostnaden och som vi erfarenhetsmässigt också har sett påverka kostnaden för området.

Verksamhetens storlek, placering och ålder

Större enheter kan dra nytta av stordriftsfördelar inom t.ex. måltid och administration, och framförallt ger de bättre förutsättningar för skolledningen att fördela ut lärartjänsterna för att nå full beläggning och därmed ett så effektivt utnyttjande av personalresurserna som möjligt. Ur ett ekonomiskt perspektiv är större enheter också mindre sårbara för förändringar i elevunderlaget då marginaleffekten blir mindre ju fler barn/elever enheten har, dvs. varje skolpeng blir en mindre del av helheten. Små enheter påverkar sannolikt produktionskostnaden (kostnad per barn/elev) negativt då lokalkostnaden m.m. fördelas på färre barn/elever.

I deras rapport *Om sambandet mellan skolstorlek och utbildningsresultat* (SKR, 2019) skriver SKR att det finns uppenbara stordriftsfördelar med en större enhet kontra flera mindre. Exempelvis är skolor i centralorten (som ofta är större) ofta billigare än skolorna utanför på grund av lägre kostnader för skolskjuts och närhet till andra skolor där skolorna lättare kan nyttja varandra gällande exempelvis lokaler och kompetens och på så sätt vara effektivare. Det finns ingen vedertagen definition av vad som är en liten eller stor skola, men i sin rapport visar SKR på skillnader mellan olika storlekar. Viktiga beståndsdelar för om en skola upplevs som stor eller liten är om eleverna känner sina medstudenter, om eleverna och lärarna känner varandra och om lärarkollegiet arbetar, lär och utvecklar skolan tillsammans. En F-9-skola med färre än 225 elever har sannolikt inte mer än en klass i varje årskurs och är därmed inte en särskilt stor skola. Det innebär att det finns en begränsad grupp lärare och sannolikt inte heller många lärare som undervisar i samma ämne.

En annan faktor som påverkar förutsättningarna att bedriva en kostnadseffektiv verksamhet är lokalernas ålder. Nyare enheter byggs med ändamålsenliga, lättstädade och energieffektiva lokaler utan "onödiga" ytor där lokalerna är anpassade till dagens sätt att bedriva verksamhet och undervisning t.ex. genom flexibel gruppindelning i skolan och möjlighet att förändra innemiljön efter behov i förskolan.

Personaltäthet och optimering av personalresurser

Personalkostnader är den enskilt största kostnadsposten inom utbildningsområdet vilket gör att skillnader i personaltäthet i hög utsträckning påverkar kostnaden. Även mindre skillnader som tycks vara marginella, t.ex. 5,2 barn kontra 5,4 barn per förskolepersonal, kan innebära betydande skillnader i antalet tjänster. För att hålla nere antalet tjänster på en nivå som är acceptabel både ur ett kostnads- och kvalitetsavseende är det därför viktigt att resurserna kan optimeras och att det görs. Det är viktigt att skolledningen tar sig tid att besöka klassrummen för att se att lärarna arbetar på rätt sätt och att förvaltningsledningen i sin tur försäkras om att schemalaggningsen är optimerad utifrån givna förutsättningar. Det är också viktigt att ledningen, särskilt vid mindre enheter, ges förutsättningar och mandat att styra lokalt för att kunna finna kreativa lösningar när elevunderlaget minskar eller redan är litet, t.ex. genom samläsning.

Inom förskolan vill vi också lyfta fram vikariehanteringen som en faktor som är kostnadsdrivande om den inte fungerar. Vi har i andra kommuner sett exempel där förskolor bemannar med vikarier upp till ordinarie bemanningsgrad trots decimerade barngrupper vilket i sig är kostnadsdrivande.

Förklaring av kostnadsbegrepp

Bruttokostnad = Samtliga kostnader för en verksamhet .

Kostnad (för det egna åtagandet) = Bruttokostnaden minus interna intäkter (försäljning av verksamheten inom den egna kommunen, ex kost) och intäkter från försäljning till andra kommuner (ex elevplatser till elever från annan kommun). Det egna åtagandet är den verksamhet som kommunen definierat som sin och som riktar sig till den egna befolkningen.

Produktionskostnad = Bruttokostnad minus köp av huvudverksamhet, lämnade bidrag och interna intäkter.

Nettokostnad = Bruttokostnad minus bruttointäkt (samtliga kostnader minus samtliga intäkter).

Standardkostnad = Standardkostnad är kommunens förväntade kostnad för ett visst år och utgör basen i det kommunala utjämningsystemet. Varje verksamhetsområde (nio stycken) har i kostnadsutjämnningen en standardkostnad som ska korrigera för strukturella skillnader. Standardkostnaden för grundskola baseras exempelvis till stor del på antalet på antalet individer i skolålder. Standardkostnaden för ett visst år (ex 2022) fastställs året före (ex 2021) och baseras på lämnade uppgifter i kommunernas räkenskapssammandrag två år tillbaka i tiden (ex 2020).

Strukturkostnad = De nio standardkostnaderna summeras ihop till en total strukturkostnad för hela kommunen.

Referenskostnad = Referenskostnaden anger den nettokostnad som kommunen borde haft ett visst år utifrån kommunens struktur och med en verksamhet bedriven med genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet.. Referenskostnaden bygger på det faktiska utfallet det aktuella året (till skillnad mot standardkostnaden som baseras på preliminära uppgifter) och kan först beräknas året därpå. Den är också en justering av standardkostnaden där hänsyn även tas till kommunövergripande delar i kostnadsutjämnningen såsom löner, bebyggelsestruktur och befolkningsutveckling. Man kan se referenskostnaden som ett facit - "så här blev det".

Nettokostnadsavvikelse = Nettokostnadsavvikelsen är ett mått på hur kommunens faktiska kostnad (nettokostnaden) ser ut i relation till den kostnad som kommunen borde ha haft (referenskostnaden) för ett visst år.

Del 1: Standardkostnad,
strukturkostnad och
referenskostnad på 2020
års riksgenomsnitt

Standardkostnad

Om standardkostnad

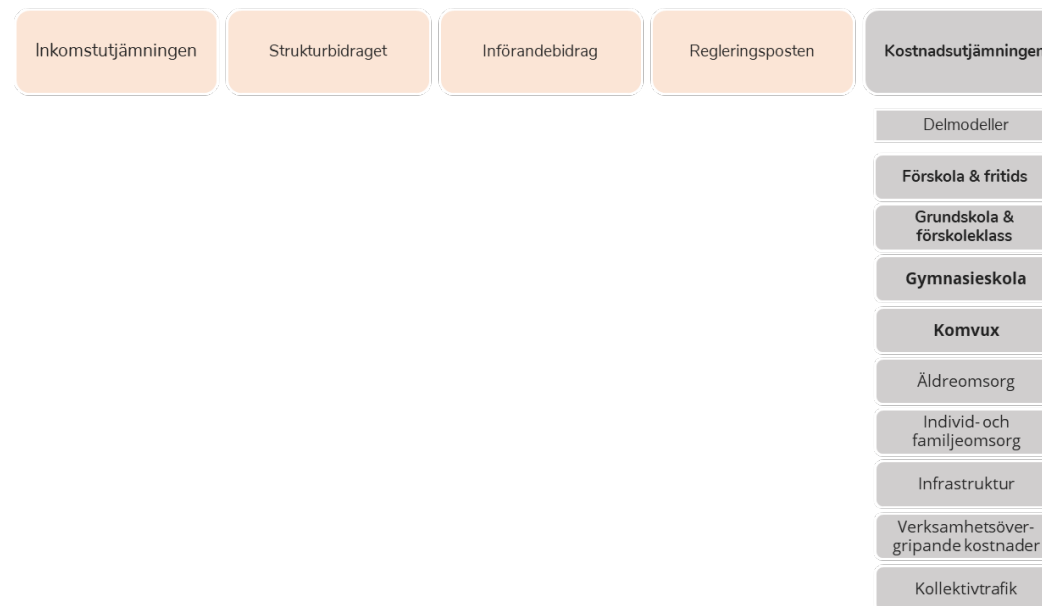
Det kommunala utjämningsystemet utjämnar för skillnader för att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar mellan kommuner. Det utjämnar inte för kostnader som beror på skillnader i vald servicenivå, avgiftsnivå och effektivitet. Kostnadsutjämnningen är ett relativt system där den egna kommunens behov ställs mot medelkommunens.

Standardkostnaden är ett teoretiskt kostnadsmått baserat på preliminära uppgifter som används inom kostnadsutjämnningen för att korrigera för strukturella skillnader mellan kommunerna och är ett underlag för kommunerna i budgetarbetet. **I standardkostnaden ingår både kostnader för verksamhet i egen regi och ersättning till fristående aktörer, dvs. all kostnad.**

När standardkostnaden beräknas för ett visst år (år X) görs det året innan (X-1) med uppgifter som huvudsakligen avser två år bakåt i tiden (X-2). 2020 års kostnadsutjämnning bygger därmed på beräkningar gjorda 2019 med underlag från 2018 uppräknat till år x prisnivå.

Inom utbildningsområdet beräknas standardkostnaden för fyra områden och redovisas som nettokostnad per invånare.

Det kommunala utjämningsystemet

Det kommunala utjämningsystemet består av fem delar varav kostnadsutjämnningen är en. Av kostnadsutjämnningens nio delmodeller hör fyra till pedagogisk verksamhet.

Standardkostnad (forts.)

Förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet (kr/inv)

Standardkostnaden för förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet beräknas utifrån kommunens åldersstruktur för åldersgrupperna 1–5 år (förskola) respektive 6–12 år (fritidshem). Från ålderssättningen görs sedan tillägg eller avdrag för behovsskillnader, socioekonomi, gleshet, löner och befolkningsförändringar.

Ljungbys lägre standardkostnad än medelkommunen beror främst på en relativt låg åldersstruktursättning inom förskolan (relativt lägre andel barn i åldersgrupperna) samt på avdrag för löner och avdrag i behov inom förskola och fritidshem vilket grundar sig på uppgifter om bl.a. andel barn 1-5 år med föräldrar som pendlar över kommungräns, andel barn med ensamstående föräldrar och andel barn med högutbildade föräldrar.

Ljungbys standardkostnad för området hade varit ca 11 % högre motsvarande 24,7 mnkr om den legat på rikssnittet.

Standardkostnad 2020 (grund för kostnadsutjämnningen)

Ljungbys standardkostnad kr/inv.	7 728 kr
Ljungbys standardkostnad kr/inv. om den legat på rikssnittet	8 594 kr
Differens	+866 kr
Ljungbys standardkostnad totalt	220,2 mkr
Ljungbys standardkostnad totalt om den legat på rikssnittet	244,9 mkr
Differens	+24,7 mkr

Standardkostnad (forts.)

Förskoleklass och grundskola (kr/inv)

Standardkostnaden för förskoleklass och grundskolan beräknas utifrån kommunens åldersstruktur för andelen barn i åldrarna 7–15 år samt andelen 6-åringar. Därtill kommer tillägg/avdrag för modersmålsundervisning och svenska som andraspråk, gleshet, löner och befolkningsförändringar.

Ljungbys lägre standardkostnad än medelkommunen beror på en något lägre åldersstruktursättning samt ett lägre kostnadsavdrag än genomsnittet för modersmålsundervisning och svenska som andraspråk samt löner.

Ljungbys standardkostnad för förskoleklass och grundskola hade varit ca 3 % högre motsvarande 9,6 mnkr om den legat på riksnittet.

Standardkostnad 2020 (grund för kostnadsutjämnningen)

Ljungbys standardkostnad kr/inv.	11 509 kr
Ljungbys standardkostnad kr/inv. om den legat på riksnittet	11 847 kr
Differens	+338 kr
Ljungbys standardkostnad totalt	327,9 mkr
Ljungbys standardkostnad totalt om den legat på riksnittet	337,5 mkr
Differens	+9,6 mkr

Standardkostnad (forts.)

Gymnasieskola (kr/inv)

Standardkostnaden för gymnasieskolan beräknas utifrån kommunens åldersstruktur för andelen barn i åldrarna 16–18 år, elevernas programval de två senaste åren, gleshet, lönekostnader samt befolkningsförändringar.

Ljungbys standardkostnad för gymnasieskolan hade varit ca 1 % högre motsvarande 1,7 mnkr om den legat på rikssnittet.

Standardkostnad 2020 (grund för kostnadsutjämnningen)

Ljungbys standardkostnad kr/inv.	3 966 kr
Ljungbys standardkostnad kr/inv. om den legat på rikssnittet	4 025 kr
Differens	+59 kr
Ljungbys standardkostnad totalt	112,6 mkr
Ljungbys standardkostnad totalt om den legat på rikssnittet	114,3 mkr
Differens	+1,7 mkr

Standardkostnad (forts.)

Kommunal vuxenutbildning inkl. SFI (kr/inv)

Standardkostnaden för kommunal vuxenutbildning inkl. SFI beräknas utifrån antalet personer i åldern 20–56 år som saknar utbildning på grundskolenivå respektive gymnasienivå, samt antal personer i åldern 20–64 år som haft uppehållstillstånd mindre än fem år och som då anses ha behov av svenska för invandrare (SFI). Slutligen tillkommer ett tillägg eller avdrag för förvärvsfrekvens.

Ljungbys standardkostnad för kommunal vuxenutbildning inkl. SFI hade varit ca 9 % högre motsvarande 1,6 mkr om den legat på rikssnittet.

Standardkostnad 2020 (grund för kostnadsutjämnningen)

Ljungbys standardkostnad kr/inv.	603 kr
Ljungbys standardkostnad kr/inv. om den legat på rikssnittet	657 kr
Differens	+54 kr
Ljungbys standardkostnad totalt	17,1 mkr
Ljungbys standardkostnad totalt om den legat på rikssnittet	18,7 mkr
Differens	+1,6 mkr

Strukturkostnad

Om strukturkostnad

Strukturkostnaden är summan av kommunens standardkostnader för kostnadsutjämningsens nio delmodeller. Kommuner med lägre strukturkostnad än genomsnittet för respektive delmodell får betala en kostnadsutjämningsavgift medan de med högre strukturkostnad istället får ett kostnadsutjämningsbidrag.

Avgränsat till barn- och utbildningsnämndens område blir strukturkostnaden istället summan av standardkostnaderna för delområdena *Förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, Förskoleklass och grundskola, Gymnasieskola samt Kommunal vuxenutbildning inkl. SFI*.

Om Ljungbys strukturkostnad inom utbildning legat på riksnittet hade den varit ca 6 % högre (37,5 mkr) än vad den i själva verket är.

	Ljungby 2020		Ljungby på riksnittet 2020		Differens, mkr
	Standardkostnad, kr/inv	Multipliserat m antal invånare, mkr	Standardkostnad, kr/inv	Multipliserat m antal invånare, mkr	
Förskoleverksamhet och skolbarnomsorg	7 728 kr	220,2 mkr	8 594 kr	244,9 mkr	+24,7 mkr
Förskoleklass och grundskola	11 509 kr	327,9 mkr	11 847 kr	337,5 mkr	+9,6 mkr
Gymnasieskola	3 966 kr	112,6 mkr	4 025 kr	114,3 mkr	+1,7 mkr
Kommunal vuxenutbildning inkl. SFI	603 kr	17,1 mkr	657 kr	18,7 mkr	+1,6 mkr
Summa strukturkostnad utbildning	23 806 kr	677,9 mkr	25 123 kr	715,4 mkr	+37,5 mkr

Referenskostnad

Om referenskostnad

Referenskostnaden är en efterhandsjustering av standardkostnaden till faktiska förhållanden och kan liknas vid en "facitkostnad" för kommunen om verksamheten bedrivs med en genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet.

Skillnaden mellan referenskostnaden och standardkostnaden som finns i kostnadsutjämnningen är att referenskostnaden mäter strukturen aktuellt år medan standardkostnaden utgår från strukturen två år tidigare. Dessutom ingår delar av standardkostnaden för verksamhetsövergripande kostnader i referenskostnaden. **Liksom i standardkostnaden ingår i referenskostnaden både kostnader för verksamhet i egen regi och ersättning till fristående aktörer, dvs. all kostnad.**

Referenskostnaden redovisas uppdelat på fler verksamheter än standardkostnaden vilket i vissa fall möjliggör jämförelser på en mer detaljerad (per elev) och verksamhetsuppdelad nivå (förskola och fritidshem var för sig).

Referenskostnaden på rikssnittet är samma som nettokostnaden på rikssnittet.

Utöver referenskostnaden redovisas också kommunens faktiska nettokostnad för 2020 med avvikelse mot referenskostnaden i procent och miljoner kronor.

Referenskostnaden finns tillgänglig för följande områden:

- Förskola inkl. öppen förskola, kr/inv
- Fritidshem inkl. öppen fritidsverksamhet, kr/inv
- Grundskola F-9, kr/inv
- Grundskola F-9, kr/elev
- Gymnasieskola, kr/inv
- Gymnasieskola, kr/elev

Referenskostnaden finns inte för följande områden:

- Grundsärskola
- Gymnasiesärskola
- Vuxenutbildning

Referenskostnad (forts.)

Förskola inkl. öppen förskola (kr/inv)

Referenskostnad

Bygger på nettokostnaden för förskola i riket, andel 1-5-åringar i kommunen, behov genom beräknade skillnader i vistelsetid, behov genom beräknade skillnader i socioekonomi, produktionsförutsättningar genom beräknade skillnader i bebyggelsestruktur, merkostnader för befolkningsförändringar över fem år av 1-5-åringar, del av merkostnader för löner enligt löneutjämningsmodellen för barnomsorg samt del av standardkostnaderna för administration, uppvärmning och befolkningsminskning från utjämningsmodellen för verksamhetsövergripande kostnader.

Ljungbys referenskostnad för förskola inkl. öppen förskola per invånare hade varit ca 11 % högre motsvarande 19,5 mnkr om den legat på rikssnittet.

Nettokostnad

Ljungbys faktiska nettokostnad var 6 506 kr per invånare vilket är 5,4 % över referenskostnaden på 6 175 kr per invånare. Det motsvarar 9,4 mnkr i högre kostnad.

Referenskostnad 2020 (förväntad kostnad)

Ljungbys referenskostnad kr/inv.	6 175 kr
Ljungbys referenskostnad kr/inv. om den legat på rikssnittet	6 862 kr
Differens	+687 kr

Ljungbys referenskostnad totalt	175,4 mkr
Ljungbys referenskostnad totalt om den legat på rikssnittet	194,9 mkr
Differens	+19,5 mkr

Nettokostnad 2020 (faktiskt utfall)

Ljungbys nettokostnad kr/inv.	6 506 kr
Ljungbys nettokostnad totalt	184,8 mkr
Ljungbys nettokostnadsavvikelse i %	+5,4 %
Ljungbys nettokostnadsavvikelse i mkr	+9,4 mkr

Referenskostnad (forts.)

Fritidshem inkl. öppen fritidsverksamhet (kr/inv)

Referenskostnad

Bygger på nettokostnaden för fritidshemsverksamhet i riket, andel 6-12-åringar i kommunen, behov genom beräknade skillnader i inskrivningsgrad, del av merkostnader för löner enligt löneutjämningsmodellen för barnomsorg samt del av standardkostnaderna för administration, uppvärmning och befolkningsminskning från utjämningsmodellen för verksamhetsövergripande kostnader.

Ljungbys referenskostnad för fritidshem inkl. öppen fritidsverksamhet per invånare hade varit ca 13 % högre motsvarande 4,9 mnkr om den legat på rikssnittet.

Nettokostnad

Ljungbys faktiska nettokostnad var 1 529 kr per invånare vilket är 11,8 % över referenskostnaden på 1 369 kr per invånare. Det motsvarar 4,5 mnkr i högre kostnad.

Referenskostnad 2020 (förväntad kostnad)

Ljungbys referenskostnad kr/inv.	1 369 kr
Ljungbys referenskostnad kr/inv. om den legat på rikssnittet	1 540 kr
Differens	+171 kr

Ljungby referenskostnad totalt	38,9 mkr
Ljungby referenskostnad totalt om den legat på rikssnittet	43,7 mkr
Differens	+4,8 mkr

Nettokostnad 2020 (faktiskt utfall)

Ljungbys nettokostnad kr/inv.	1 529 kr
Ljungbys nettokostnad totalt	43,4 mkr
Ljungbys nettokostnadsavvikelse i %	+11,8 %
Ljungbys nettokostnadsavvikelse i mkr	+4,5 mkr

Referenskostnad (forts.)

Grundskola F-9 (kr/inv)

Referenskostnad

Bygger på nettokostnaden för grundskola och förskoleklass i riket, andel 6-15-åringar i kommunen, barn 7-15 år med utländsk bakgrund, merkostnader för befolkningsförändringar över fem år av 7-15-åringar, antaganden om merkostnader för små skolor och skolskjuts, merkostnader för löner enligt löneutjämningsmodellen för grundskola samt del av standardkostnaderna för administration, uppvärmning och befolkningsminskning från utjämningsmodellen för verksamhetsövergripande kostnader.

Ljungbys referenskostnad för grundskola f-9 per invånare hade varit ca 4 % högre motsvarande 14,5 mnkr om den legat på rikssnittet.

Nettokostnad

Ljungbys faktiska nettokostnad var 11 753 kr per invånare vilket är 1,3 % över referenskostnaden på 11 600 kr per invånare. Det motsvarar 4,3 mnkr i högre kostnad.

Referenskostnad 2020 (förväntad kostnad)

Ljungbys referenskostnad kr/inv.	11 600 kr
Ljungbys referenskostnad kr/inv. om den legat på rikssnittet	12 113 kr
Differens	+513 kr

Ljungbys referenskostnad totalt	329,5 mkr
Ljungbys referenskostnad totalt om den legat på rikssnittet	344,0 mkr
Differens	+14,5 mkr

Nettokostnad 2020 (faktiskt utfall)

Ljungbys nettokostnad kr/inv.	11 753 kr
Ljungbys nettokostnad totalt	333,8 mkr
Ljungbys nettokostnadsavvikelse i %	+1,3 %
Ljungbys nettokostnadsavvikelse i mkr	+4,3 mkr

Referenskostnad (forts.)

Grundskola F-9 (kr/elev)

Referenskostnad

Bygger på nettokostnaden för grundskola och förskoleklass i riket, andel 6-15-åringar i kommunen, barn med utländsk bakgrund samt antaganden om merkostnader för små skolor och skolskjuts. Därutöver tillkommer del av standardkostnaderna från delmodellerna löner, bebyggelsestruktur och befolkningsutveckling.

Ljungbys referenskostnad för grundskola f-9 per elev hade varit ca 1 % lägre motsvarande 3,2 mnkr om den legat på rikssnittet.

Nettokostnad

Ljungbys faktiska nettokostnad var 106 136 kr per elev vilket är 1,3 % över referenskostnaden på 104 755 kr per elev. Det motsvarar 4,3 mnkr i högre kostnad.

Referenskostnad 2020 (förväntad kostnad)

Ljungbys referenskostnad kr/ielev	104 755 kr
Ljungbys referenskostnad kr/elev om den legat på rikssnittet	103 756 kr
Differens	-999 kr

Ljungbys referenskostnad totalt	329,5 mkr
Ljungbys referenskostnad totalt om den legat på rikssnittet	326,3 mkr
Differens	-3,2 mkr

Nettokostnad 2020 (faktiskt utfall)

Ljungbys nettokostnad kr/elev	106 136 kr
Ljungbys nettokostnad totalt	333,8 mkr
Ljungbys nettokostnadsavvikelse i %	+1,3 %
Ljungbys nettokostnadsavvikelse i mkr	+4,3 mkr

Referenskostnad (forts.)

Gymnasieskola (kr/inv.)

Referenskostnad

Bygger på nettokostnaden för gymnasieskola i riket, andel 16-18-åringar i kommunen, elevernas programval, antalet 19-20-åringar inskrivna på ett gymnasieprogram, antal 16-18-åringar som ej är inskrivna på ett gymnasieprogram, antaganden om merkostnader för små skolor, skolresor och inackorderingsbidrag, merkostnader för befolkningsförändringar över fem år av 16-18-åringar, merkostnader för löner enligt löneutjämningsmodellen för gymnasieskola samt del av standardkostnaderna för administration, uppvärmning och befolkningsminskning från utjämningsmodellen för verksamhetsövergripande kostnader.

Ljungbys referenskostnad för gymnasieskolan per invånare hade varit ca 2 % lägre motsvarande 2,8 mnkr om den legat på rikssnittet.

Nettokostnad

Ljungbys faktiska nettokostnad var 4 433 kr per invånare vilket är 4,4 % över referenskostnaden på 4 245 kr per invånare. Det motsvarar 5,3 mnkr i högre kostnad.

Referenskostnad 2020 (förväntad kostnad)

Ljungbys referenskostnad kr/ inv.	4 245 kr
Ljungbys referenskostnad kr/inv. om den legat på rikssnittet	4 146 kr
Differens	-99 kr
Ljungbys referenskostnad totalt	120,6 mkr
Ljungbys referenskostnad totalt om den legat på rikssnittet	117,8 mkr
Differens	-2,8 mkr

Nettokostnad 2020 (faktiskt utfall)

Ljungbys nettokostnad kr/inv	4 433 kr
Ljungbys nettokostnad totalt	125,9 mkr
Ljungbys nettokostnadsavvikelse i %	+4,4 %
Ljungbys nettokostnadsavvikelse i mkr	+5,3 mkr

Referenskostnad (forts.)

Gymnasieskola (kr/elev)

Referenskostnad

Bygger på nettokostnaden för gymnasieskola i riket, andel 16-18-åringar i kommunen, elevernas programval samt antaganden om merkostnader för små skolor, skolskjuts och inackorderingsbidrag. Därutöver tillkommer del av standardkostnaderna från delmodellerna löner, bebyggelsestruktur och befolkningsutveckling.

Ljungbys referenskostnad för gymnasieskolan per elev hade varit ca 1 % högre motsvarande 1,1 mnkr om den legat på riksnittet.

Nettokostnad

Ljungbys faktiska nettokostnad var 123 557 kr per elev vilket är 4,4 % över referenskostnaden på 118 317 kr per elev. Det motsvarar 5,3 mnkr i högre kostnad.

Referenskostnad 2020 (förväntad kostnad)

Ljungbys referenskostnad kr/ inv.	118 317 kr
Ljungbys referenskostnad kr/inv. om den legat på riksnittet	119 266 kr
Differens	+949 kr

Ljungbys referenskostnad totalt	133,3 mkr
Ljungbys referenskostnad totalt om den legat på riksnittet	134,4 mkr
Differens	+1,1 mkr

Nettokostnad 2020 (faktiskt utfall)

Ljungbys nettokostnad kr/elev	123 557 kr
Ljungbys nettokostnad totalt	125,9 mkr
Ljungbys nettokostnadsavvikelse i %	+4,4 %
Ljungbys nettokostnadsavvikelse i mkr	+5,3 mkr

Referenskostnad (forts.)

Sammanlagd referenskostnad för utbildningsområdena (kr/inv)

Ljungby har en sammanlagd referenskostnad som är 1 272 kr lägre per invånare (36,1 mnkr totalt) än vad den varit om den istället legat på rikssnittet.

När vi ställer kommunens faktiska nettokostnad i relation till referenskostnaden får vi fram nettokostnadsavvikelsen som berättar för oss om verksamheten har bedrivits till en högre eller lägre kostnad än förväntat. Vi ser då att den samlade verksamheten under Barn- och utbildningsnämnden i Ljungby kommunen har ett 3,5 % högre kostnadsläge än förväntat utifrån antagandet om att verksamheten bedrivs med en genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet, vilket i pengar motsvarar en 23,6 mnkr högre kostnad.

Referenskostnad 2020 (förväntad kostnad)

Ljungbys referenskostnad kr/inv.	23 389 kr
Ljungbys referenskostnad kr/inv. om den legat på rikssnittet	24 661 kr
Differens	+1 272 kr

Ljungbys referenskostnad totalt	664,3 mkr
Ljungbys referenskostnad totalt om den legat på rikssnittet	700,4 mkr
Differens	+36,1 mkr

Nettokostnad 2020 (faktiskt utfall)

Ljungbys nettokostnad kr/inv.	24 221 kr
Ljungbys nettokostnad totalt	687,9 mkr
Ljungbys nettokostnadsavvikelse kr/inv.	+832 kr
Ljungbys nettokostnadsavvikelse i mkr	+23,6 mkr
Ljungbys nettokostnadsavvikelse i %	+3,5 %

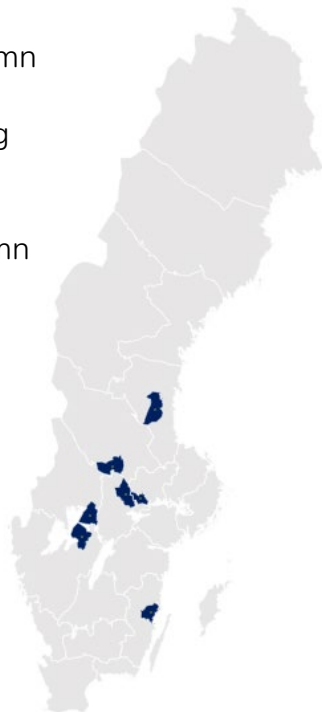
Del 2: Analys av ekonomi
och kvalitetsnyckeltal för
samtliga av nämndens
verksamheter i förhållande
till strukturliknande
kommuner

Jämförelsekommuner

Kommunen vill jämföra sig med mest lika kommuner baserat på urval i Kolada. I Kolada finns färdigkomponerade jämförelsegrupper inom områdena *fritidshem*, *förskola*, *grundskola* respektive *gymnasieskola* bestående av kommuner som till struktur (socioekonomi, löner, bebyggelse- och åldersstruktur, befolkningsutveckling m.m.) och invånarantal är mest lika Ljungby.

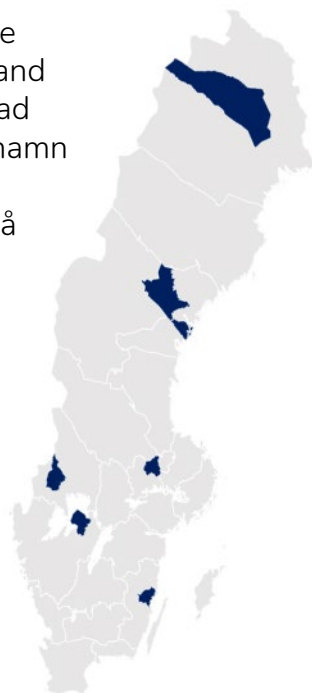
Jämförelsegrupp Fritidshem

Bollnäs
Kristinehamn
Köping
Lindesberg
Ludvika
Mariestad
Oskarshamn

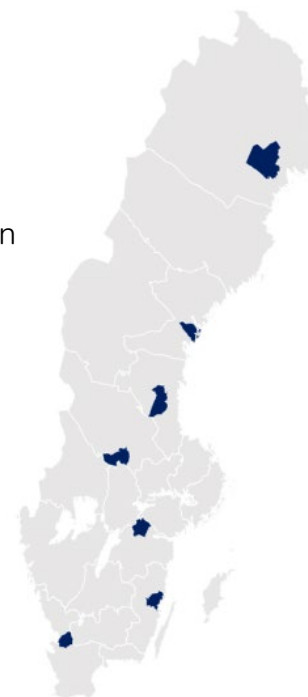
Jämförelsegrupp Förskola

Arvika
Gällivare
Härnösand
Mariestad
Oskarshamn
Sala
Sollefteå

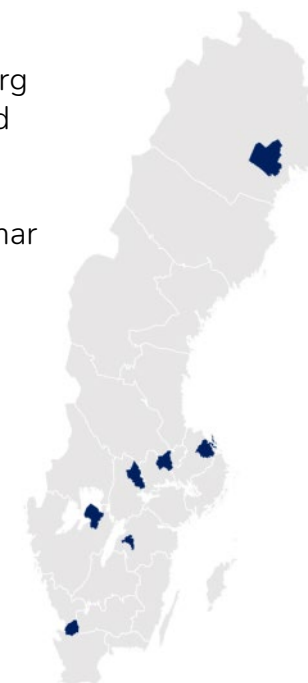
Jämförelsegrupp Grundskola

Boden
Bollnäs
Finspång
Härnösand
Laholm
Ludvika
Oskarshamn

Jämförelsegrupp Gymnasieskola

Boden
Laholm
Lindesberg
Mariestad
Mjölby
Sala
Östhammar

Kommunen vill att jämförelsegrupp *Grundskola* används vid jämförelse av verksamhetsområdena Ledning, Administration, Förskoleklass, Grundskola och Grundsärskola, och att jämförelsegrupp *Gymnasieskola* används för jämförelse av verksamhetsområdena Gymnasieskola och Gymnasiesärskola. För vuxenutbildningen vill kommunen jämföras med kommunerna i Kronobergs län.

Ledning och administration

Vi har jämfört vilka personalresurser som finns i Ljungby och de sju kommuner som Ljungby jämförs med inom grundskoleområdet. Jämförelsen har gjorts för central lednings-, stöd - och utvecklingspersonal inom barn- och utbildningsförvaltning (eller motsvarande) samt för övrig administrativ personal på enheter och i gymnasiet (exkl. IKT).

	Ljungby	Bollnäs (ej gy)	Finspång	Härnösand	Laholm	Ludvika (ej gy)	Oskarshamn	Boden
<u>Ledning - personalresurser (antal tjänster)</u>								
Förvaltningschef el liknande	1	1	1	1	1	1	1	1
Verksamhetschef *	4	2,5	3	3	4	3,5	5	5
Nämndsekreterare el likande	0,95	1		1	0,5	1	1	1
Strateger, utvecklare, utvärdera etc **	2	1	3	1	3	2,5	2	13
Jurister och utredare		1		1	1,5		1	
Ekonomer, controllers etc	1	2		2	2	1	3	3
HR-stöd	0,95	0,5	1	0,5			2	3
Administrativ chef eller samordnare etc	1	0,5	2		1	0,5	1	2
Systemförvaltare		1		0,5		1	1	
Övriga tjänster ***	4,73	7,5	2	1,5	4	4	2	2
SUMMA	15,63	18	12	11,5	17	14,5	19	30
<u>Administration – personalresurser (antal tjänster)</u>								
Administratörer ****	8,05	9	13,5	13	14,1	9,8	9	6
SUMMA	8,05	9	13,5	13	14,1	9,8	9	6

*) Oskarshamn har en fritids- och en kulturchef. Boden har en chef för Arbetsmarknad och lärande.

***) Boden har en kvalitetsansvarig som är centralt placerad. Dessutom finns det totalt 10 st kvalitetsutvecklare: 2st i förskolan, 2 st i fritidshemmet och 6 st i grundskolan f-6.

****) Under Övriga tjänster redovisas olika handläggare-, samordnar- och/eller andra administrativa tjänster, vilka är specifika för de olika kommunerna.

*****) I Boden är allt arbete med utbildningsadministration organiserat inom verksamheten Arbetsmarknad och lärande.

	Ljungby	Bollnäs	Finspång	Härnösand	Laholm	Ludvika	Oskarshamn	Boden
<u>Totalt Ledning & Administration</u>								
Totalt antal tjänster ledn/adm	23,68	27	25,5	24,5	31,1	24,3	28	36
Totalt antal invånare 1-18 år	7 962	7 540	6 163	7 057	7 450	7 783	7 729	7 172
Personalres/1 000 inv 1-18 år	2,97	3,58	4,14	3,47	4,17	3,12	3,62	5,02

Vi har som jämförelsetal mellan kommunerna summerat antalet personalresurser för ledning och administration och dividerat totala antalet personalresurser med antalet 1 000 invånare i åldersgruppen 1-18 år.

Ljungby är den kommun som har lägst andel lednings- och administrativa personella resurser med sammanlagt 2,97 tjänster. Boden ligger högst med 5,02 tjänster. Det bör dock tilläggas att det varierar mellan kommunerna vad som ingår i respektive barn- och utbildningsförvaltning eller motsvarande. Exempelvis så hanteras inte gymnasieskolan inom några av de jämförda kommunerna. I några kommuner ingår kultur- och fritidsfrågor i förvaltningen, och i Boden även arbetsmarknadsfrågor. Detta kan till viss del vara en förklaring till skillnaden mellan kommunerna i personella resurser, men givetvis är detta också en prioriteringsfråga.

Förskola

	Invånare	Varav andel invånare 1-5 år	Varav inskrivna i förskola	Varav inskrivna i kommunens förskolor	Antal barn i kommunal förskola	Antal kommunala förskolor	Antal barn per kommunal förskola
Arvika	25 932	5,3 %	90 %	94 %	1152	26	44
Gällivare	17 462	5,3 %	81 %	97 %	729	14	52
Härnösand	25 114	5,2 %	88 %	74 %	853	19	45
Ljungby	28 401	5,4 %	87 %	87 %	1165	20	58
Mariestad	24 513	5,4 %	85 %	97 %	1086	18	60
Oskarshamn	27 147	5,6 %	89 %	97 %	1302	20	65
Sala	22 867	5,5 %	79 %	87 %	866	15	58
Sollefteå	18 872	5,2 %	88 %	92 %	790	17	46
Snitt jmfgrupp	23 789	5,4 %	86 %	91 %	993	19	54
Riket	-	5,8 %	85 %	79 %	-	-	60

Det genomsnittliga barnantalet varierar mellan 44-65 elever per förskola. Snittet för Ljungby är 58 barn vilket är strax under rikssnittet på 60 barn.

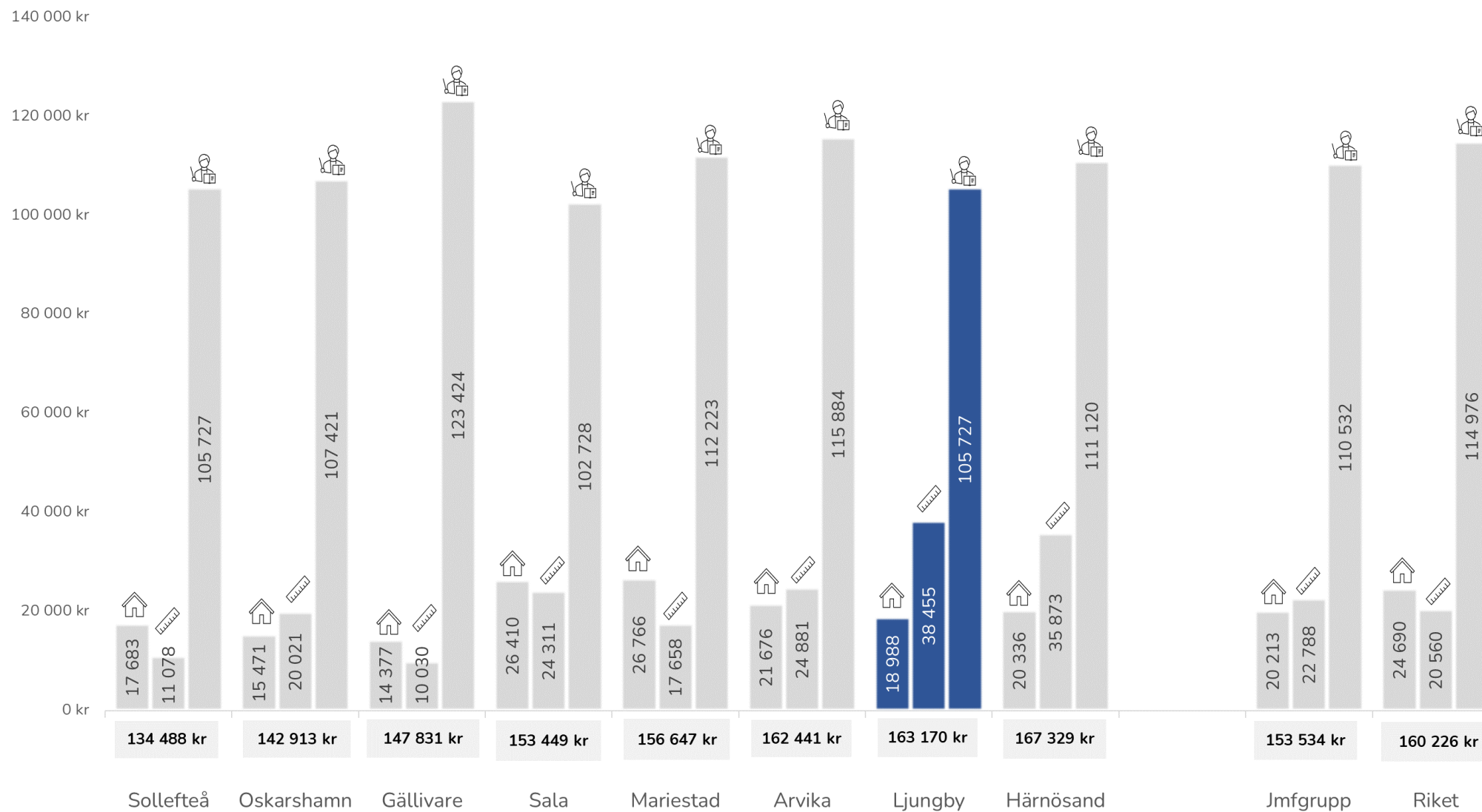
Arvika har både flest förskolor och lägst antal barn per förskola, och har alltså relativt många små enheter.

Det är stor skillnad mellan högst (26) och minst (14) antal förskolor. Ljungby kommun har 20 förskolor.

Kostnad för kommunal förskola per inskrivet barn (N11032)

- = lokaler 33
- = övrigt
- = personal

”Produktionskostnaden” – kostnaden per inskrivet barn är i jämförelse med de övriga kommunerna näst högst i Ljungby efter Härnösand. Kostnaden på 163 170 kr per barn är drygt 6 % högre än genomsnittet på 153 534 kr (Riket 160 226 kr). Lokalkostnaden per barn varierar mellan 14 377 kr och 26 766 kr. Ålder och standard på fastigheterna har stor påverkan på lokalkostnaderna, vilka därför kan variera stort mellan kommunerna. Nya fastigheter medför höga kapitalkostnader, men möjliggör också för kommunen att bedriva en mer kostnadseffektiv verksamhet.. Snittet för kommunerna avseende lokalkostnader per barn är 20 213 kr och Ljungby ligger 6 % under snittet med 18 988 kr. .Om man bortser från lokalkostnaden så har Ljungby fortfarande den näst högsta kostnaden per barn med 144 182 kr.

Personalkostnaderna påverkas av organisation, personaltäthet, utbildningsnivå och löneläge. Ljungby har tillsammans med Sollefteå efter Sala den näst lägsta personalkostnaden per inskrivet barn. Personalkostnaden i dessa båda kommuner är på 105 727 kr per barn vilket är drygt 4 % lägre än genomsnittet på 110 532 kr. Noterbart är, att antalet barn per årsarbetare är lägst i Ljungby och Arvika (4,7). Arvika redovisar däremot en personalkostnad per barn på 115 884 kr, vilket är nästan 10 % högre än Ljungby.

Det är stora skillnader mellan kommunerna i vad som redovisas som övriga kostnader per inskrivet barn. Redovisning av lednings- och administrationskostnader, fördelning av overheadkostnader (IT-kostnader etc), andelen inhyrd personal och extratjänster är sådant som kan påverka nivån på denna post. Kostnaden per barn varierar här mellan 11 078 kr i Sollefteå och 38 455 kr i Ljungby. Ljungbys kostnad per barn är 69 % över snittet på 22 788 kr per barn, vilket av förvaltningen förklaras av en hög andel extratjänster i förhållande till andra kommuner.. Troligtvis är det också så, att vissa kommuner felaktigt redovisar extratjänsterna som personalkostnader och ej som övriga kostnader.

Jämför man nu Ljungby och Arvika och tar hänsyn till både personalkostnader och övriga kostnader, så är skillnaden per barn mellan kommunerna nu 3 417 kr högre per barn i Ljungby (144 182 kr) än i Arvika (140 765 kr).

Ljungby, Arvika och Härnösand är de kommuner som har de bästa sammanvägda kvalitetsresultaten (antal barn per årsarbetare och heltidstjänster med lärarlegitimation). De är också de kommuner som har den högst kostnad per inskrivet barn.

Fritidshem

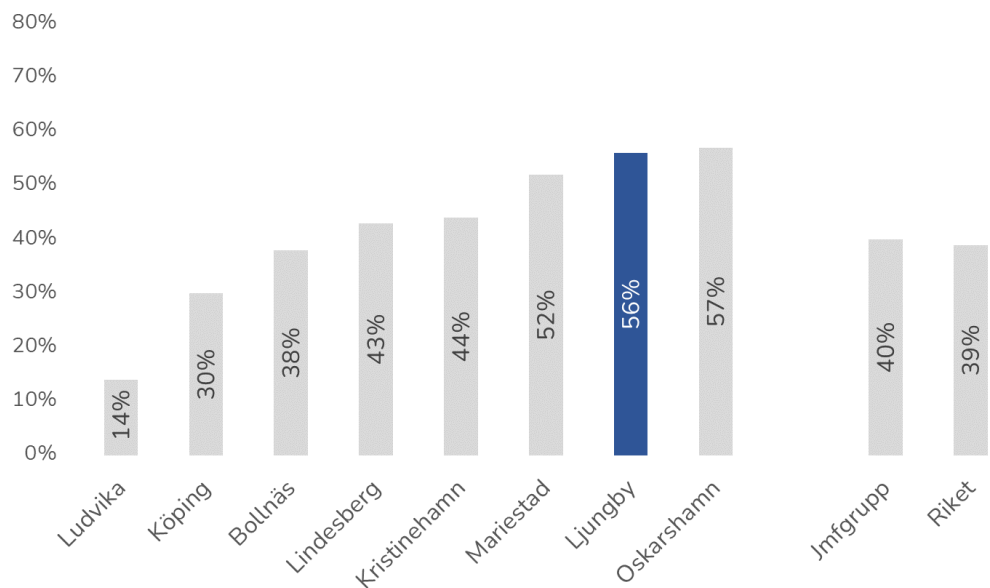
	Invånare	Varav andel invånare 6-12 år	Varav inskrivna i fritidshem	Varav inskrivna i kommunens fritidshem	Antal inskrivna barn i kommunalt fritidshem	Antal kommunala fritidshem	Inskrivna barn per fritidshem
Bollnäs	26 809	8 %	44 %	83 %	727	8	91
Kristinehamn	24 190	8 %	50 %	98 %	881	10	88
Köping	26 085	8 %	52 %	100 %	1072	9	119
Lindesberg	23 658	8 %	48 %	91 %	835	6	139
Ljungby	28 401	8 %	51 %	91 %	1011	15	67
Ludvika	26 604	8 %	49 %	94 %	968	11	88
Mariestad	24 513	8 %	66 %	86 %	1025	9	114
Oskarshamn	27 147	8 %	52 %	99 %	1032	11	94
Snitt jmfgrupp	25 926	8 %	52 %	93 %	944	10	100
Riket	-	8 %	55 %	87 %	-	-	113

Andelsmässigt ligger Ljungby ungefär i nivå med jämförelsegruppen och riket. Cirka hälften av barnen i målgruppen i Ljungby är inskrivna på fritidshem varav 9 av 10 går på något av kommunens egna fritidshem. I samtliga kommuner utom Oskarshamn går ca hälften av barnen i målgruppen på fritidshem, och i samtliga kommuner utom Bollnäs går 90-100% av eleverna på fritidshem i kommunal regi.

Antalsmässigt sticker Ljungby ut med relativt många kommunala fritidshem med få barn. Fritidshemmen i Lindesberg, som är den kommun med flest barn per fritidshem, har nästan dubbelt så många barn som fritidshemmen i Ljungby. Snittet för antalet barn per fritidshem är också betydligt högre för både jämförelsegruppen och riket.

Årsarbetare i kommunalt fritidshem med pedagogisk högskoleexamen

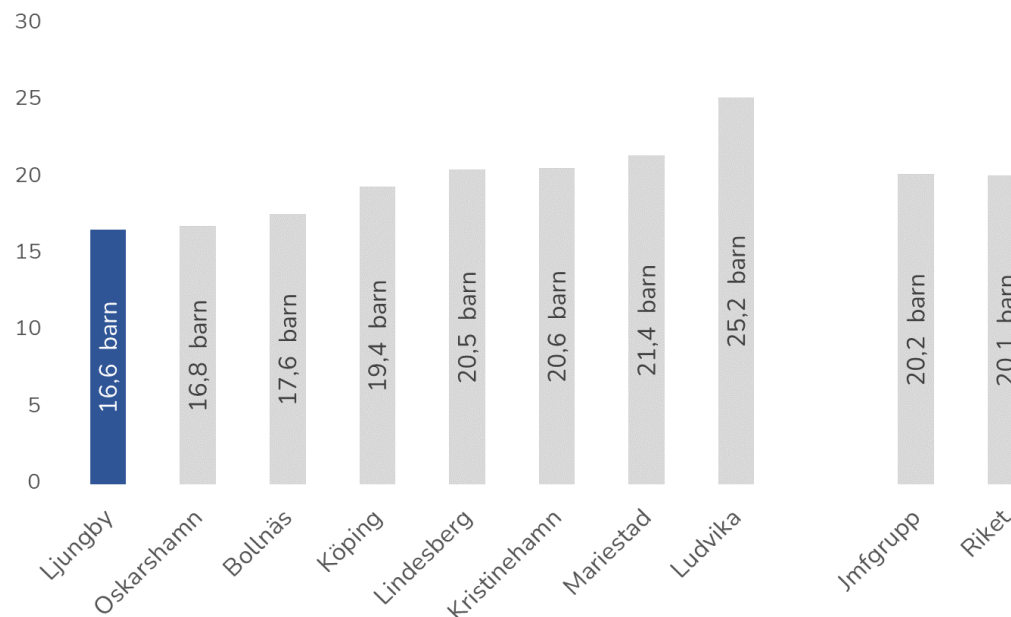

Andel av anställda omräknat till heltidstjänster på kommunalt fritidshem med förskolläraryxamen, fritidspedagogexamen eller lärarexamen.

Andel utbildade årsarbetare placerar Ljungby i topp strax efter Oskarshamn och en bra bit högre än flera av de andra kommunerna. Riksnittet är 39 % och gruppnsnittet är 40 % att jämföra med Ljungbys 56 %.

För att öka andelen utbildad personal inom fritidshem, för- och grundskola har Ljungby ett samarbete med Linnéuniversitetet inom ramen för VAL (Vidareutbildning av lärare). Personalen får här möjlighet att arbeta och studera parallellt vilket en del av den befintliga personalen valt att hoppa på.

Inskrivna barn per heltidstjänst i kommunalt fritidshem

Antal inskrivna barn dividerat med antal heltidstjänster visar på personaltätheten. Eftersom ingen hänsyn tas till elevens vistelsetid i fritidshemmet medan motsvarande hänsyn tagits för personalen, kan antalet elever per heltidstjänster vara överskattat beroende på hur verksamheten är planerad.

Antal inskrivna barn per heltidstjänst är lägst i Ljungby av alla kommuner, dvs. Ljungby har högst personaltäthet.

Ljungby kombinerar en hög andel årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen (förskolläraryx-, fritidspedagog- eller lärarutbildning) med en hög personaltäthet i sina fritidshem. Oskarshamn och Ljungby är jämbördiga inom både utbildningsgrad och personaltäthet. Ludvika avviker särskilt negativt med en väldigt låg andel utbildad personal i kombination med en väldigt låg personaltäthet.

Om Ljungby skulle ligga på snittet i jämförelsegruppen (20,2 barn/heltidstjänst) skulle det innebära ca 5,5 mnkr (11 tjänster) i lägre kostnader.

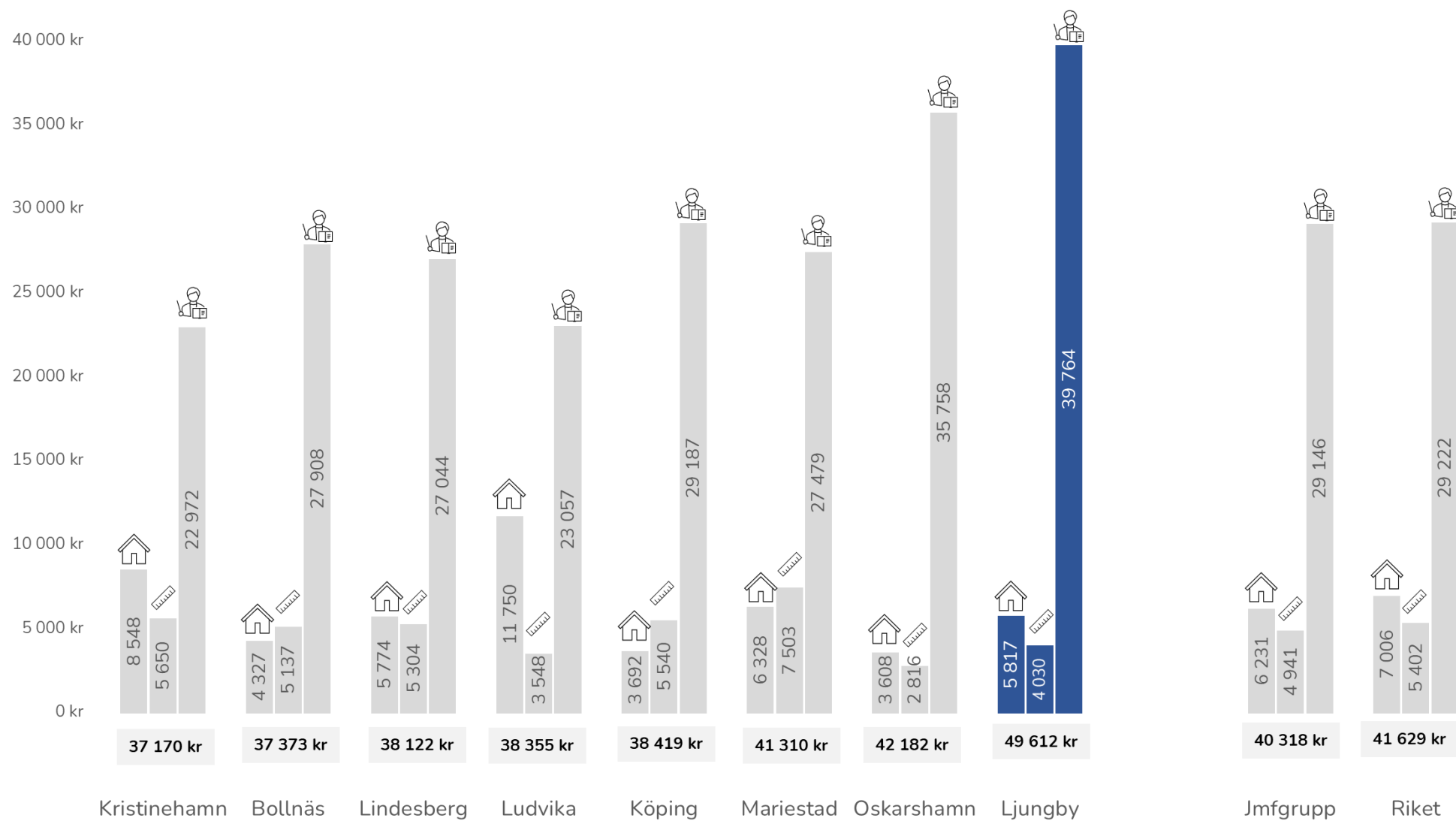

= lokaler 38

= övrigt

= personal

Kostnad kommunalt fritidshem per inskrivet barn (N13028)

Ljungby redovisar klart högsta kostnad för fritidshem med 49 612 kr per barn, vilket är 9 294 kr (23 %) över snittet på 40 318 kr för de jämförda kommunerna (Riket 41 629 kr). Det är framförallt personalkostnaderna som är höga. Ljungby och Oskarshamn är de kommuner av de åtta som redovisar bäst kvalitetsnyckeltal. Om Ljungby hade legat på de personalkostnader per barn som Oskarshamn redovisar, så hade de totala personalkostnaderna varit ca 4 mnkr lägre. Jämfört med Kristinehamn som har den lägsta personalkostnaden per barn, så handlar det om ca 17 mnkr. Ljungby är den kommun av de åtta som har flest fritidshemsenheter och lägst antal inskrivna barn per enhet. Detta ger en högre personaltäthet och är därmed en förklaring till högre Personalkostnader.

En annan förklaring till stora variationer av redovisade personalkostnader inom fritidshemsverksamheten kan vara, att den tid och därmed kostnad som fritidshemspersonal lägger på att "stötta upp" inom förskoleklass och grundskola inte alltid redovisas på samma sätt i kommunerna. I Ljungby redovisas denna tid enligt BUN-förvaltningen med kostnaden för faktiskt utförd tid under de olika verksamheterna i räkenskapsammandraget som årligen lämnas till SCB. Hur det är i de andra kommunerna är dock lite mer osäkert.

Det är även här relativt stora skillnader vad kommunerna redovisar som lokalkostnader och övriga kostnader.

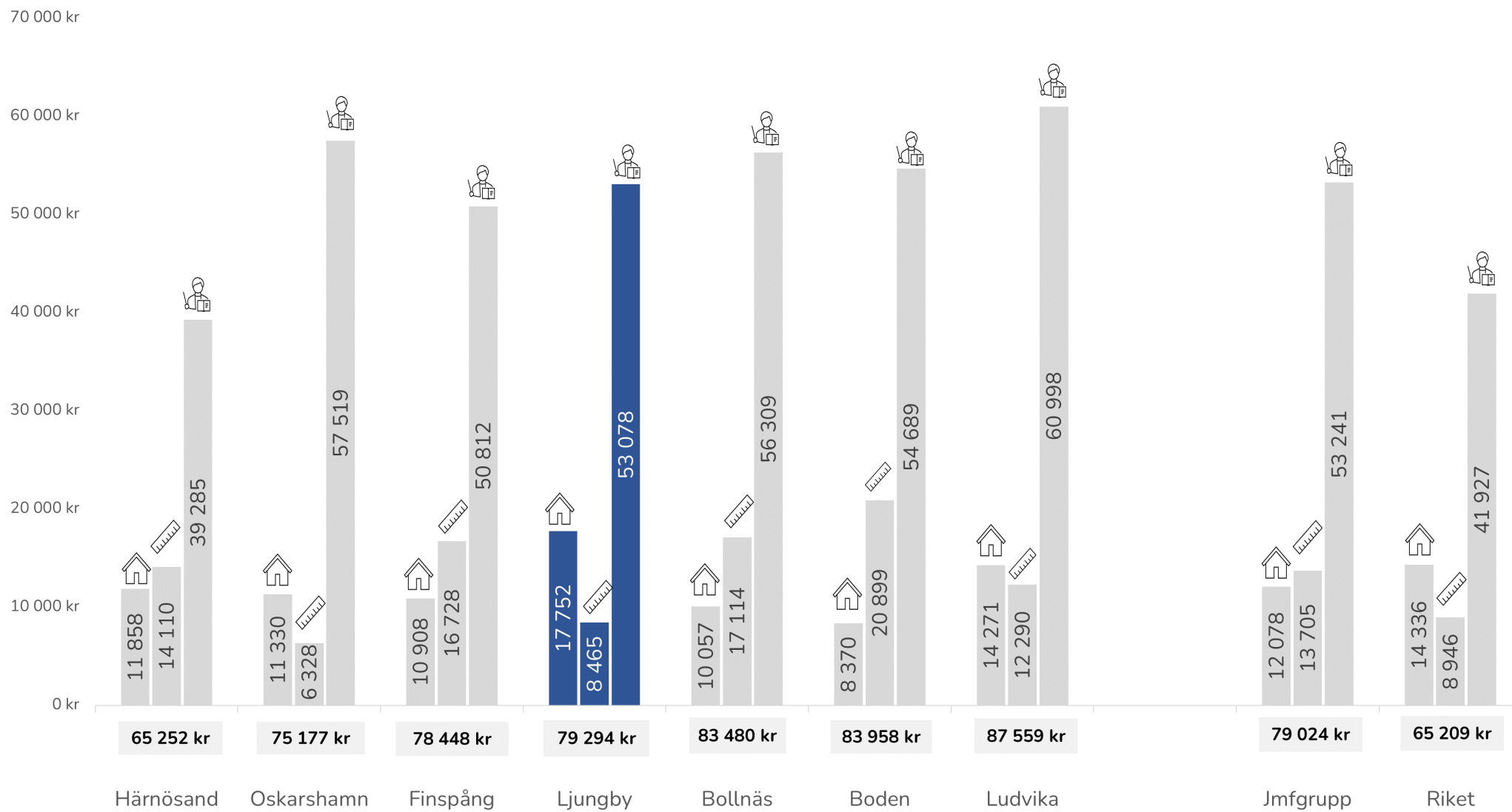
Ljungby är tillsammans med Oskarshamn de kommuner som har de bästa sammanvägda kvalitetsresultaten (inskrivna barn antal barn per heltidstjänst och årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen). Ljungby och Oskarshamn är också de kommuner som redovisar högst kostnad per inskrivet barn.

Förskoleklass

- = lokaler 41
- = övrigt
- = personal

Kostnad för kommunal förskoleklass per inskriven elev (N15053)

Kostnaden per elev i förskoleklass varierar kraftigt mellan kommunerna, med lägst kostnad i Härnösand och högst i Ludvika med en differens på drygt 22 tkr mellan dessa båda kommuner. Om man bortser från variationer i redovisade lokalkostnader och övriga kostnader mellan kommunerna, så kan en förklaring till de stora avvikelserna som tidigare nämnts vara redovisningen av fritidshemsverksamheten. Ljungby hamnar med sina 79 924 kr per elev precis över snittet för jämförelsegruppen som är på 79 024 kr per elev (Riket 65 209 kr). Exkluderas lokalkostnaden, vilken är relativt hög i Ljungby, så blir avvikelserna för Ljungby drygt 5 tkr (8 %) lägre än snittkostnaden på 67 tkr för jämförelsegruppen.

Om man fokuserar specifikt på personalkostnaderna så varierar dessa mellan 39 tkr per elev och 61 tkr per elev. Framförallt Härnösand avviker med en väldigt låg personalkostnad. I genomsnitt är personalkostnaden per elev i de sju kommunerna 53 241 kr per elev. Ljungby ligger här med 53 078 kr per elev ungefär på snittet.

Laholm redovisar avvikande siffror och är därför inte med i diagrammet.

Grundskola

	Invånare	Varav andel folkbokförda invånare 7-15 år	Varav andel som gå i den egna kommunens grundskolor åk 1-9	Antal elever i kommunal grundskola åk 1-9	Antal kommunala grundskolor	Antal elever per kommunal grundskola åk 1-9
Boden	28 060	9,2 %	76 %	2 025	11	184
Bollnäs	26 809	10,2 %	76 %	2 028	9	225
Finspång	21 765	10,2 %	97 %	2 094	12	175
Härnösand	25 114	10,3 %	92 %	2 425	11	220
Laholm	25 967	10,3 %	95 %	2 470	14	176
Ljungby	28 401	10,2 %	93 %	2 674	13	206
Ludvika	26 604	10,4 %	97 %	2 742	14	196
Oskarshamn	27 147	10,3 %	99 %	2 782	11	253
Snitt jmfgrupp	26 233	10,1 %	91 %	2 405	12	204
Riket	-	10,7 %	85 %	-	-	230

Ljungby har en genomsnittlig andel och antal i förhållande till jämförelsegruppen. Kommunen har normalstora enheter med i snitt 206 elever.

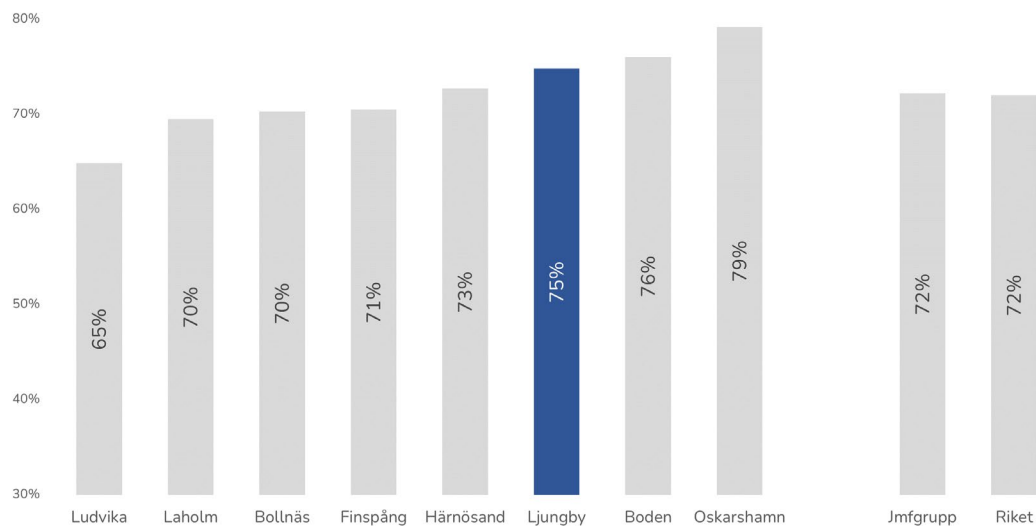
Flest elever i kommunal grundskola finns i Ludvika och Oskarshamn tätt följda av Ljungby, lägst antal finns i Kiruna.

Boden och Bollnäs avviker med en relativt låg andel 7-15 åringar folkbokförda i kommunen som går i kommunens egna skolor.

Oskarshamn med flest elever har också störst enheter med i snitt 253 elever, medan Kiruna med lägst antal elever också har minst enheter med i snitt 150 elever.

Andel elever i åk 6 kommunala skolor som uppnått kunskapskraven i alla ämnen som eleven läser (N15540)

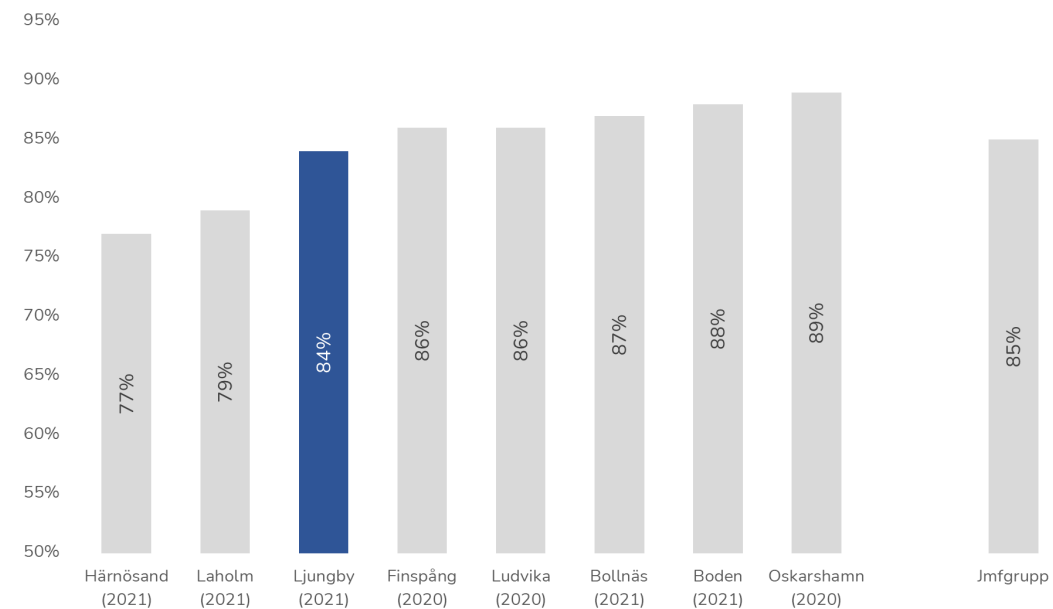

Andel elever i årskurs 6 i skolor med betyg enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet som uppnått kunskapskraven (betyg A-E) i samtliga ämnen som eleven läser.

Tre av fyra elever i åk 6 på Ljungbys egna skolor har uppnått kunskapskraven i alla ämnen, vilket gör Ljungby till något bättre än snittet för jämförelsegruppen (72 %) liksom rikssnittet (72 %). Ljungby når tredje bäst resultat av jämförda kommuner.

Lägst andel elever som uppnått kunskapskraven finns i Ludvika där endast 65 % så gjort.

Elever i åk 5 som känner sig trygga i skolan (N15557)

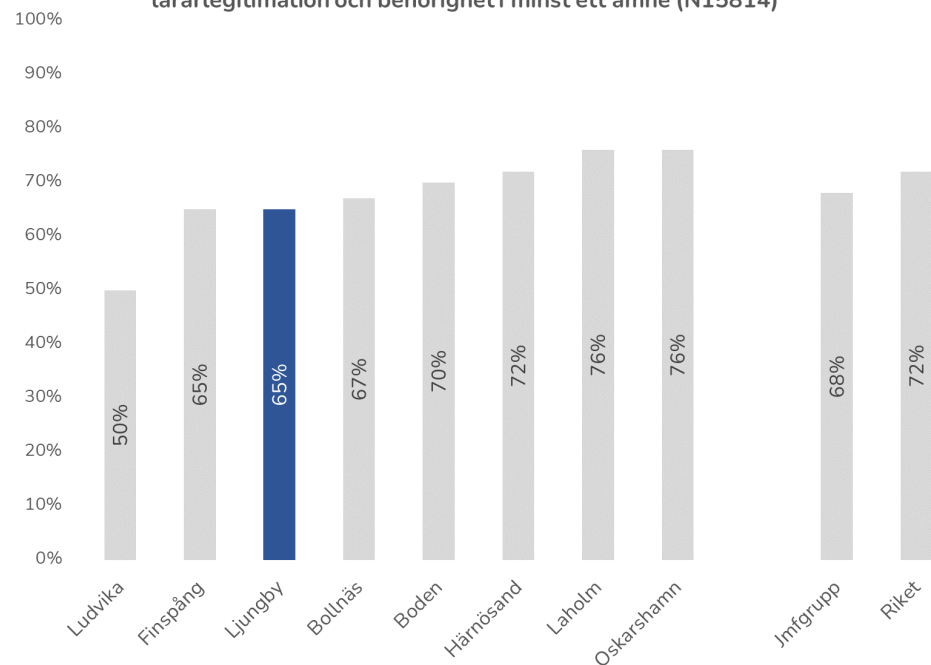
Andel elever i åk 5 som angivit något av alternativen "stämmer helt och hållet" eller "stämmer ganska bra" som svar på påståendet "Jag känner mig trygg i skolan",

84 % av eleverna i åk 5 i kommunala skolor Ljungby kommun uppger att de känner sig trygga i skolan. Det är ungefär i nivå med snittet för jämförelsegruppen. Snitt för riket saknas.

Obs! Kommunerna deltar i undersökningen olika år. Uppgifterna avser det år som står inom parentes.

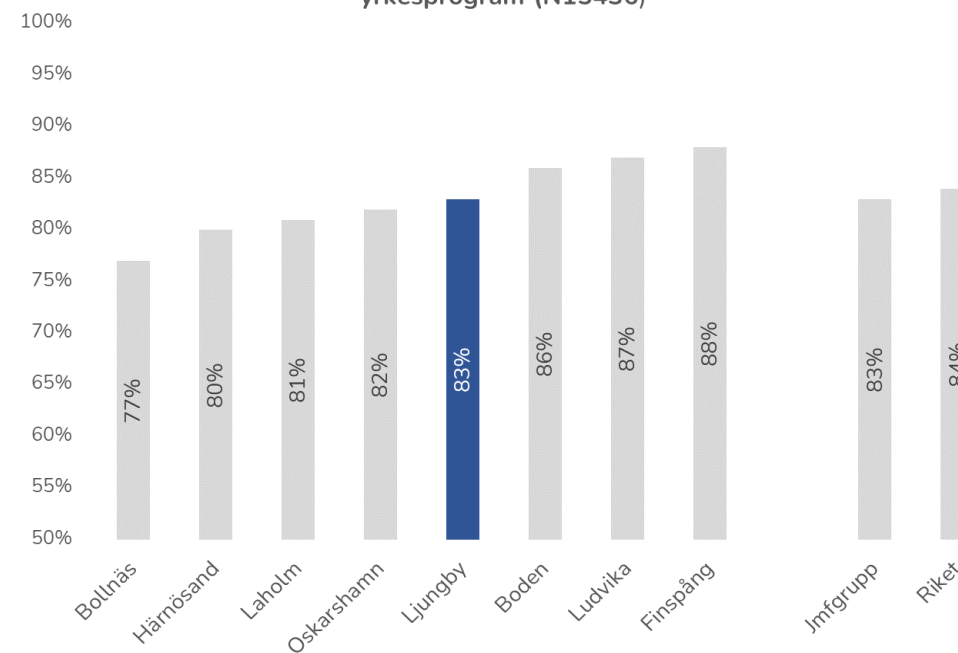
Lärare (heltidstjänster) i kommunal grundskola åk 1-9 med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne (N15814)

65 % av lärtjänsterna i Ljungby kommuns grundskolor har lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne. Snittet för andelen legitimerade/ämnesbehörig lärare är 68 % för jämförelsegruppen och 72 % för riket. Högst andel legitimerade/ämnesbehöriga finns i Oskarshamn (76 %) medan lägst andel finns i Ludvika (50 %).

För att öka andelen behöriga lärare i kommunens verksamheter har Ljungby ett verksamhetsintegrerat samarbete med lärarutbildningen vid Linnéuniversitetet. Det innebär att studenten studerar teorin på Linnéuniversitetet i Växjö och genomför alla de praktiska delarna i Ljungby kommun.

Elever i kommunal grundskola åk 9 som är behöriga till yrkesprogram (N15436)

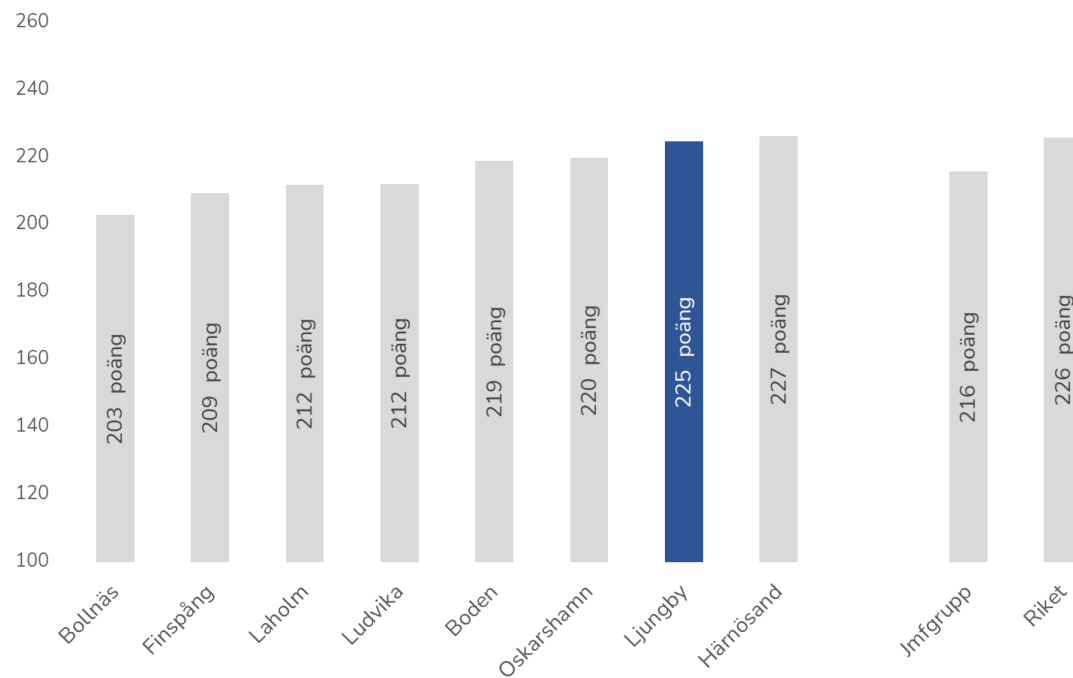

För att ha gymnasiebehörighet till ett yrkesprogram krävs godkända betyg i svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik och i minst fem andra ämnen från grundskolan.

83 % av niorna i Ljungby kommuns grundskolor är behöriga till yrkesprogram på gymnasiet, vilket är i nivå med både jämförelsegruppen och riket.

Genomsnittligt meritvärde i åk 9 kommunala skolor - 17 ämnen (N15505)

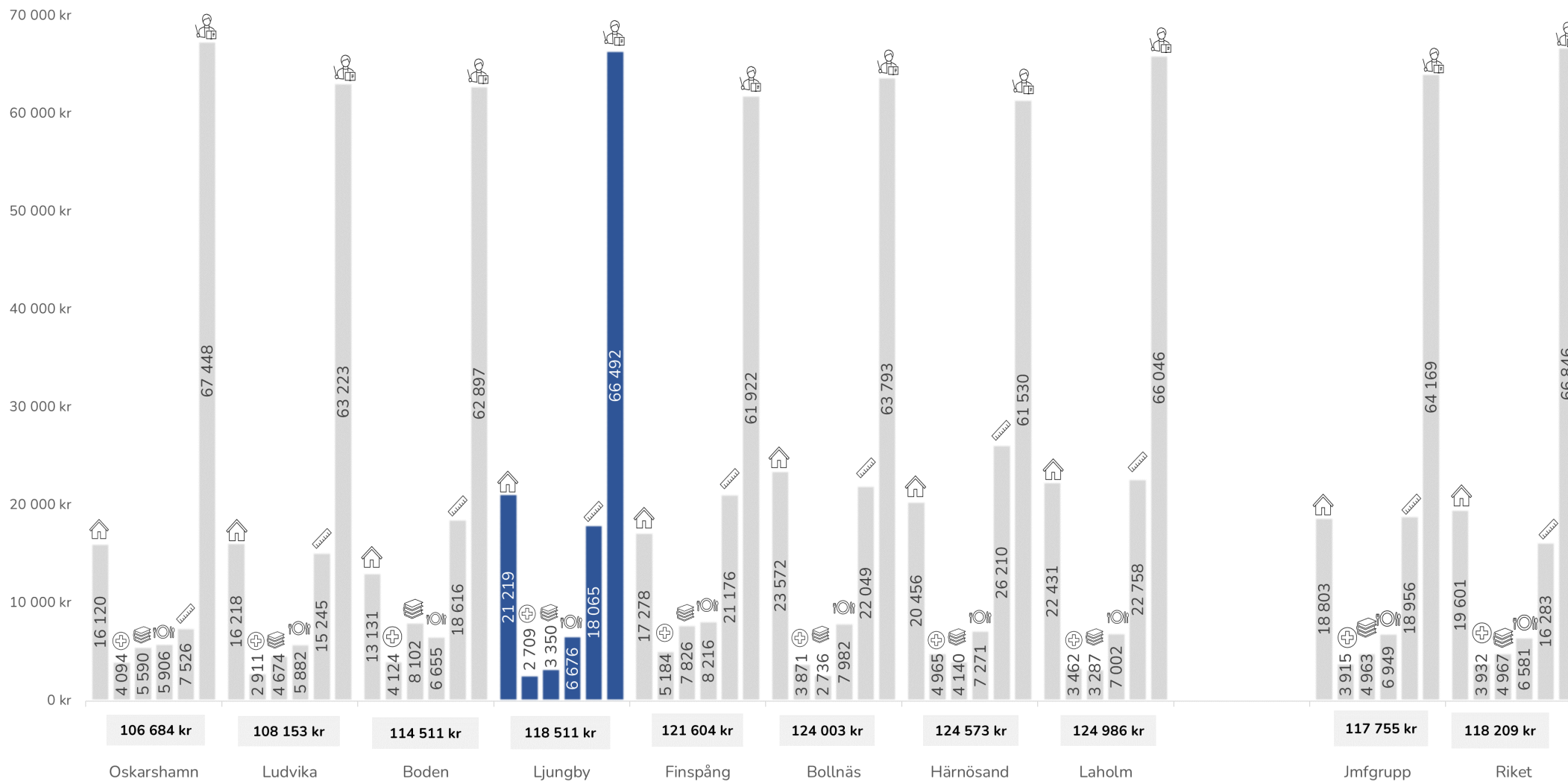
Elevernas sammanlagda meritvärde för 17 ämnen dividerat med antal elever som fått betyg i minst ett ämne enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet i årskurs 9. Det maximala meritvärdet är 340 poäng.

Niorna i Ljungbys genomsnittliga meritvärde är 225 av 340 poäng vilket placerar kommunen som tvåa bland jämförda kommuner. Det är i nivå med riket och 11 poäng högre än jämförelsegruppen.

- = lokaler
- = elevhälsa
- = läverkyg
- = måltider
- = övrigt
- = personal

Kostnad för kommunal grundskola åk 1-9 per inskriven elev (N15008)

Kostnaden per kommunal grundskoleelev varierar med drygt 18 tkr mellan den "billigaste" kommunen Oskarshamn och den "dyraste" Laholm. Ljungby redovisar fjärde lägsta kostnaden per grundskoleelev av de undersökta kommunerna. Kostnaden på 118 511 kr ligger strax över snittkostnaden på 117 755 kr (Riket 118 209 kr). Exkluderas lokalkostnaden på 21 219 kr, vilken är relativt hög i Ljungby, så blir det en förbättring med ytterligare en placering till den tredje lägsta kostnaden.

När det gäller kostnader per elev för elevhälsa, läromedel och måltider, så ligger Ljungby under genomsnittet för de jämförda kommunerna. För elevhälsa så redovisas 1 206 kr (-30 %), för läromedel 1 613 kr (-32 %) och för måltider 273 kr (-4 %) lägre än snittet. Ljungby har däremot den näst högsta personalkostnaden efter Oskarshamn. Den är på 66 492 kr per elev och ligger närmare 4 % över snittet på 64 169 kr. Oskarshamn har dock betydligt lägre övriga kostnader per elev med 7 526 kr än Ljungby med 18 065 kr.

Oskarshamn är den kommun som har de klart bästa sammanvägda kvalitetsresultaten för de fem redovisade kvalitetsnyckeltalen följt av Boden och Ljungby, Oskarshamn är också den kommun av de åtta kommunerna som har den lägsta kostnaden totalt per elev. Oskarshamns totala kostnad per elev är 11 827 kr lägre än Ljungbys, exklusive lokalkostnader minskar skillnaden till 6 728 kr. Med Ljungbys elevantal blir då skillnaden totalt ca 18 mnkr.

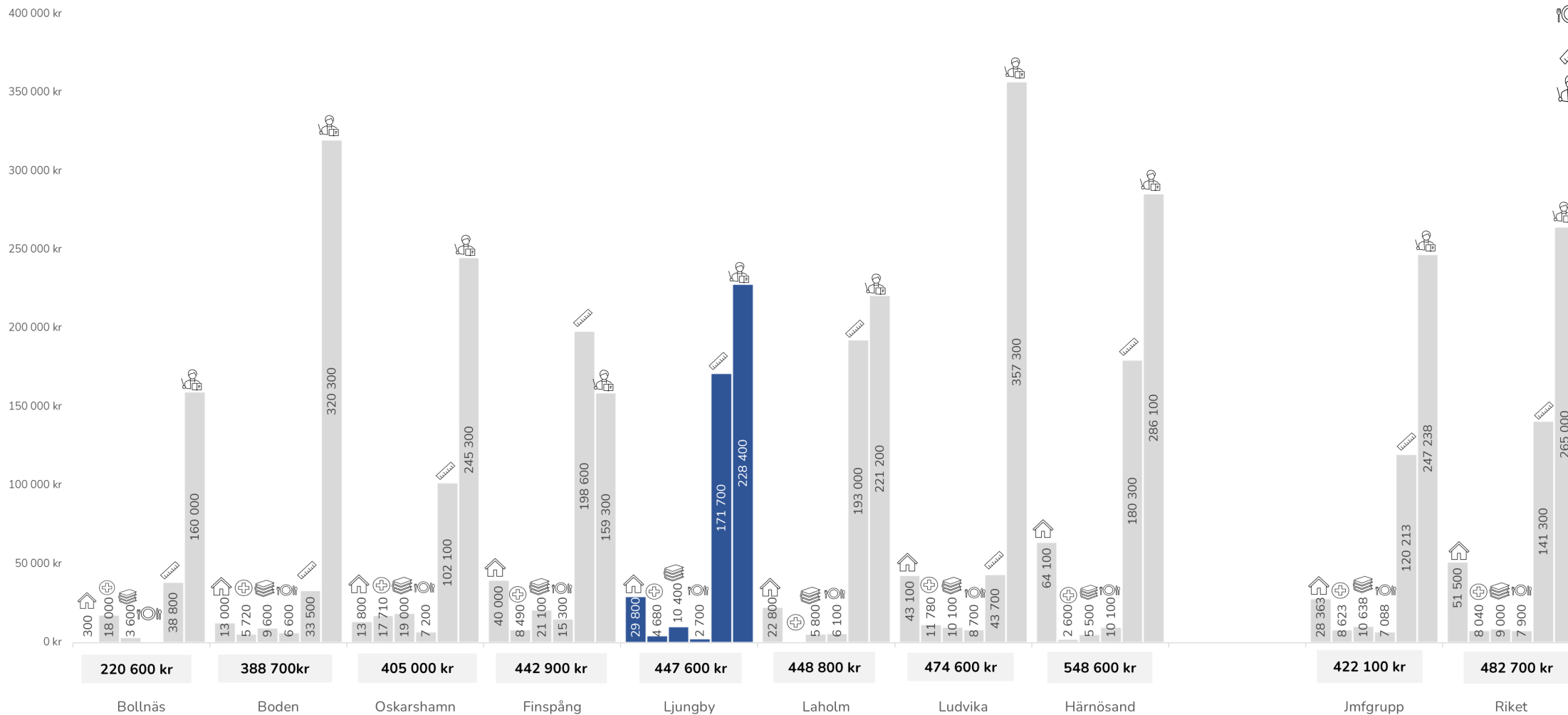
Mycket ny personal anställdes i samband med flyktingvågen 2015 då det var svårt att få tag på behöriga lärare. Kostnadsersättningarna från Migrationsverket, som till en början täckte mycket av kostnaderna, har minskat med åren liksom behovet, men verksamheten har inte anpassats därefter.

Grundsärskola

- = lokaler
- = elevhälsa
- = lärverktyg
- = måltider
- = övrigt
- = personal

Kostnad för kommunal grundskola per inskriven elev

Kostnaden per grundskolelev skiljer sig stort mellan de kommuner som har lägst och högst kostnad. Bollnäs redovisar en kostnad på 220 600 kr per elev och Härnösand en kostnad på 548 600 kr. Det skiljer sig också mycket åt vad kommunerna redovisar under de olika kostnadsdelposterna (framförallt vad gäller övriga kostnader och personalkostnader) och en del uppgifter saknas för några kommuner (Laholm redovisar inga kostnader för elevhälsa, Bollnäs inga för måltider). Detta gör att det är svårt att kommentera avvikelserna mellan kommunerna. Det kan konstateras, att Ljungbys kostnad per grundskoleelev med 447 600 kr inkl lokalkostnaden ligger 6 % över snittet på 422 100 kr (Riket 482 700 kr) för de åtta kommunerna.

	Ljungby	Bollnäs	Finspång	Härnösand	Laholm	Ludvika	Oskarshamn	Boden
Antal elever								
Elever som går i kommunal grundskola	46	12	43	34	40	35	44	35
-varav grundskola			29					
-varav träningskola			14					
-elever som kommer från annan kommun	3	0	0	0	1	6	7	2
Elever från kommunen som går i grundskola i annan kommun	0	0	1	0		1	0	
Elever från kommunen som går i grundskola där verksamheten drivs i annan regi (ex privat)	0	0	0	0		0	0	
Totalt	46	12	44	34	40	36	44	35
Personalresurser (tjänster antal)								
Rektor		1	1	1	1	1		0
Administratör			0,5		0,2	0,3		
Kurator						0,3		0,15
Specialpedagoger/-lärare	15,91	2	1	2	2,5		11	
Lärare, olika kategorier		1,5	11	5	14,1		2	14,6
Talpedagog	1,5							
Lärarassistent/-aspirant				10	7			
Elevassistenter/resurspersoner*	8,25	4,8	17	4,75	1,8		20	
Barnskötare					5			
Lärare och lärarassistenter						23		
SUMMA	25,66	8,8	30,25	22,55	30,6	24,3	33	15,05
Personalresurser/elev	0,56	0,73	0,70	0,66	0,77	0,69	0,75	0,43

*) I Bollnäs är resurspersonerna även ansvariga för fritidsavdelningen på grundskolan.

Antalet elever på grundskola ligger runt 40 i flertalet av de jämförda kommunerna med flest elever i Ljungby med 46 st. Bollnäs avviker dock med endast 12 elever.

Personalresurser per elev varierar mellan Boden med 0,43 tjänster per elev och Laholm med 0,77 tjänster per elev. Snittet ligger på 0,66 tjänster per elev och Ljungby hamnar något under snittet med 0,56 tjänster per elev. Behovet av stöd till eleverna i grund- och gymnasieskolan kan variera mellan kommunerna, vilket påverkar behovet av personalresurser.

Gymnasieskola

	Invånare	Varav andel folkbokförda invånare 16-19 år	Varav andel som går i den egna kommunens gymnasieskola	Antal elever i kommunal gymnasieskola	Antal kommunala gymnasieskolor	Antal elever per kommunal gymnasieskola	Andel gymnasieelever på yrkesprogram i kommunal gymnasieskola
Boden	28 060	4 %	71 %	781	1	781	43 %
Laholm	25 967	5 %	51 %	492	1	492	22 %
Lindesberg	23 658	5 %	67 %	808	1	808	34 %
Ljungby	28 401	4 %	82 %	917	1	917	38 %
Mariestad	24 513	4 %	66 %	740	1	740	38 %
Mjölby	27 960	5 %	46 %	692	2	346	49 %
Sala	22 867	4 %	63 %	664	2	332	49 %
Östhammar	22 251	4 %	48 %	371	1	371	32 %
Snitt jmfgrupp	25 460	4 %	62 %	683	1	598	38 %
Riket	-	4 %	49 %	-	-	306	29 %

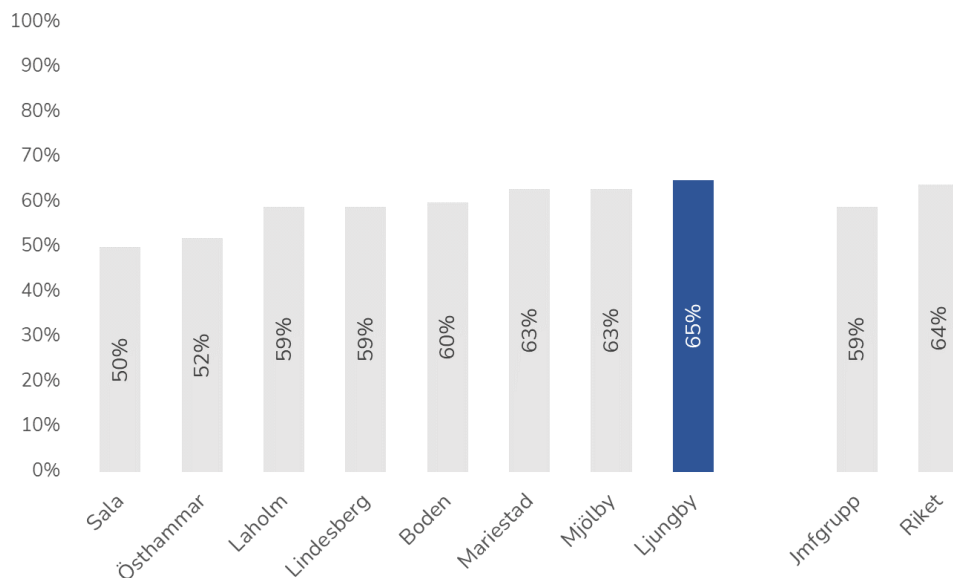
Ljungby har högst andel i kommunen folkbokförda 16-19-åringar som går i kommunens egen gymnasieskola.

Sunnerbogymnasiet i Ljungby är den enskilt största gymnasieskolan med sina 917 elever, och det skiljer mycket i hur stora gymnasieskolorna är mellan kommunerna. Sala och Mjölby är ensamma om att ha fler än en kommunal gymnasieskola och har också lägst antal elever per skola.

Andel gymnasieelever på yrkesprogram i kommunal gymnasieskola varierar mellan 22-49 %. Ljungby ligger på snittet för jämförelsekommunerna men har en högre andel än rikssnittet.

Andel gymnasieelever i kommunala skolor med examen inom 3 år
(N17451)

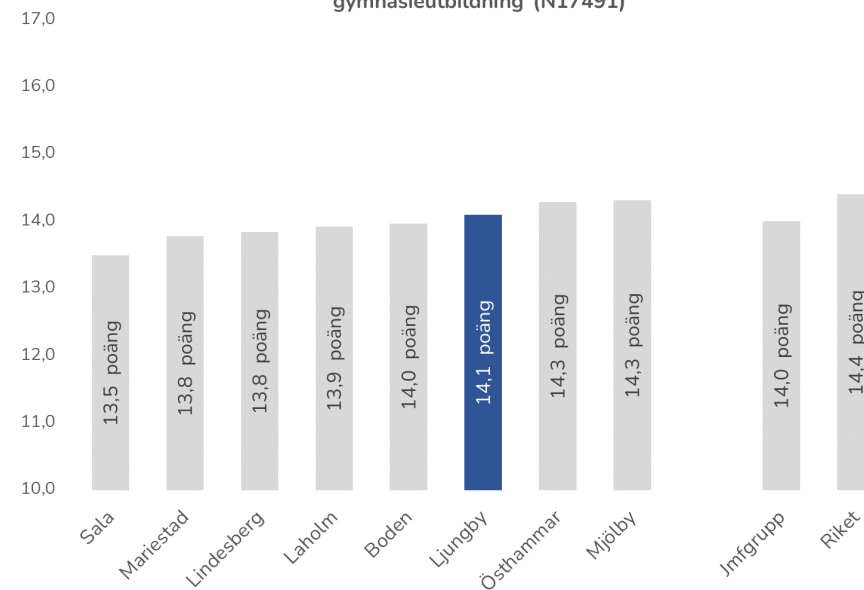

Andel elever som började på gymnasium i kommunal regi i kommunen för tre år sedan med examen inom tre år, inkl. IM. Elever som vid utbildningens början saknar svenskt personnummer (t ex nyanlända elever som ännu inte blivit folkbokförda) ingår ej.

65 % av eleverna som gick ut Sunnerbogymnasiet 2020 tog examen vilket gör Ljungby till den kommun med högst andel elever med examen av jämförda kommuner. Ljungby ligger i nivå med riksnittet.

Väger vi även in de elever som gick ut Sunnerbogymnasiet med studiebevis, vilket innebär att de har genomfört en treårig utbildning på ett nationellt gymnasieprogram men inte uppfyllt kraven för examensbevis (men kan fortfarande komma vidare till både jobb och vidarestudier liksom komplettera sin utbildning på vuxenutbildningen för att nå en komplett gymnasieexamen) är Ljungbys andel istället 71 %.

Genomsnittlig betygspoäng för elever i kommunala skolor efter avslutad gymnasieutbildning (N17491)

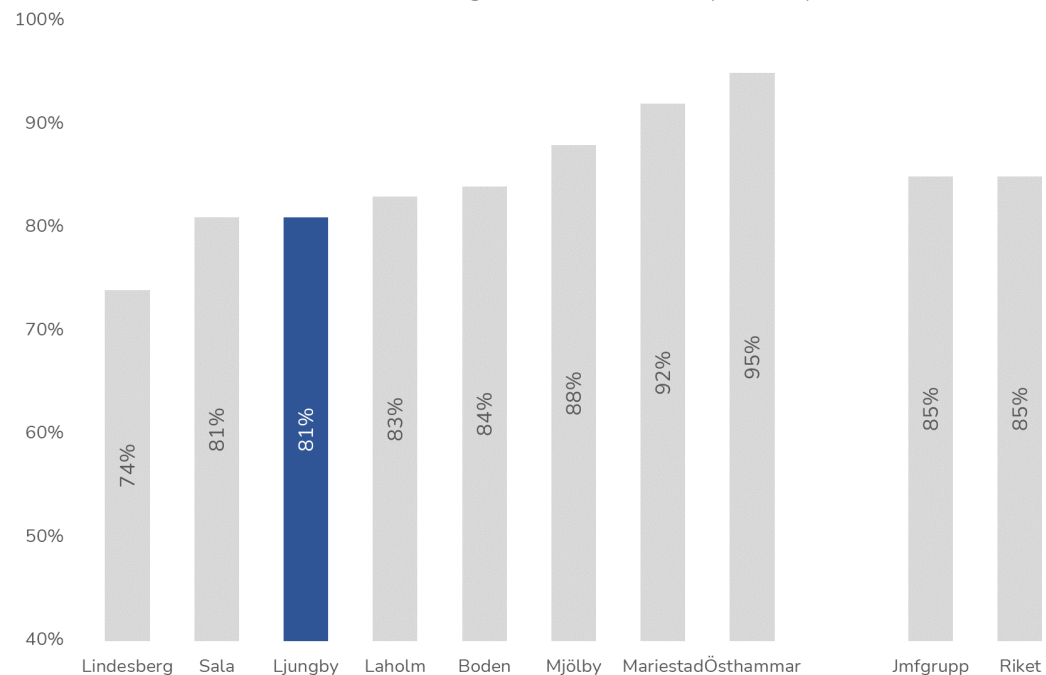
Avser elever som fått examen och de som har studiebevis om 2 500 poäng.

Ljungbys snitt är 14,1 poäng vilket är i nivå med flera av de jämförda kommunerna och 0,3 poäng under riksnittet. Uppdelat på högskoleförberedande program resp. yrkesprogram är snittbetygspoängen 15,3 resp. 12,8.

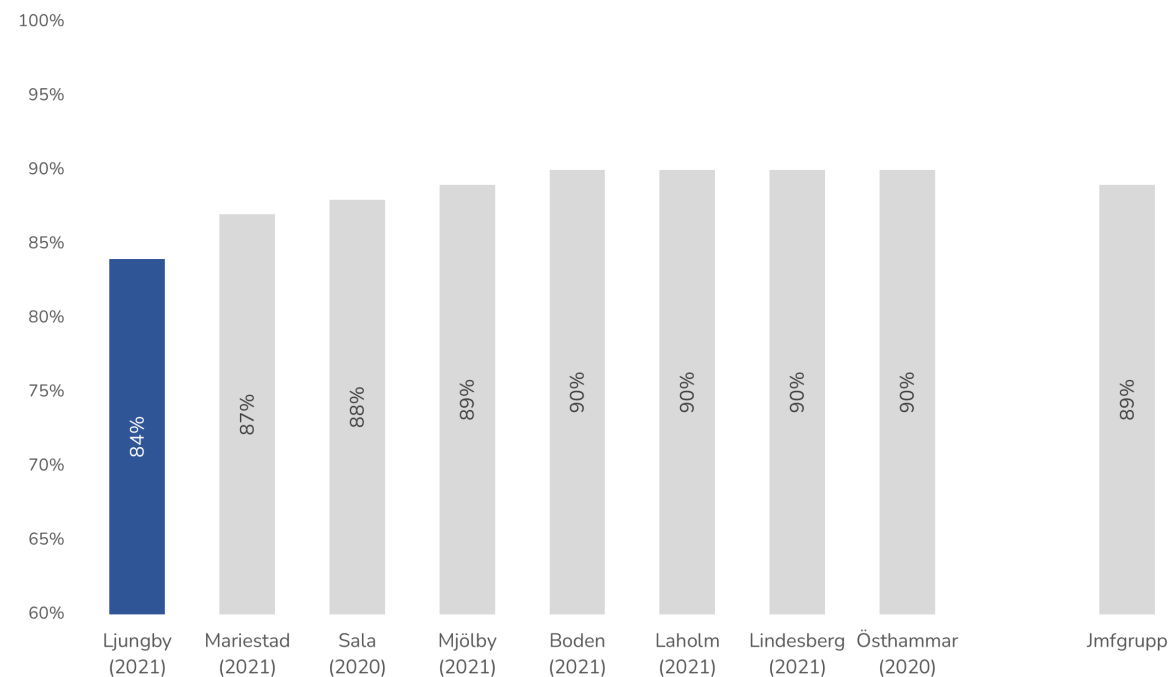
Skillnaden mellan den kommun med lägst resp. högst snitt är endast 0,8 poäng.

Andel lärare (årsarbetare) i kommunala gymnasieskolor med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne (N17826)

Elever i åk 2 gymnasiet som känner sig trygga i skolan (N17648)

Med årsarbetare avses alla som är månadsanställda och vikarier uppräknat till 40 timmar per vecka. Elevassistenter, timvikarier eller anställda kortare tid än en månad ingår inte. En lärare med lärarlegitimation får sätta betyg självständigt till skillnad mot en som saknar lärarlegitimation.

Omkring åtta av tio årsarbetare är legitimerade och behöriga lärare på gymnasiet i Ljungby enligt nationella uppgifter. Enligt BUN-förvaltningen är denna siffra istället runt 90 % då kraven på legitimation för yrkes- resp. modersmåls lärare inte är lika hårda, men att kommunen valt att kräva legitimation även för dessa grupper.

Östhammar (95 %) och Lindesberg (74 %) utmärker sig åt var sitt håll.

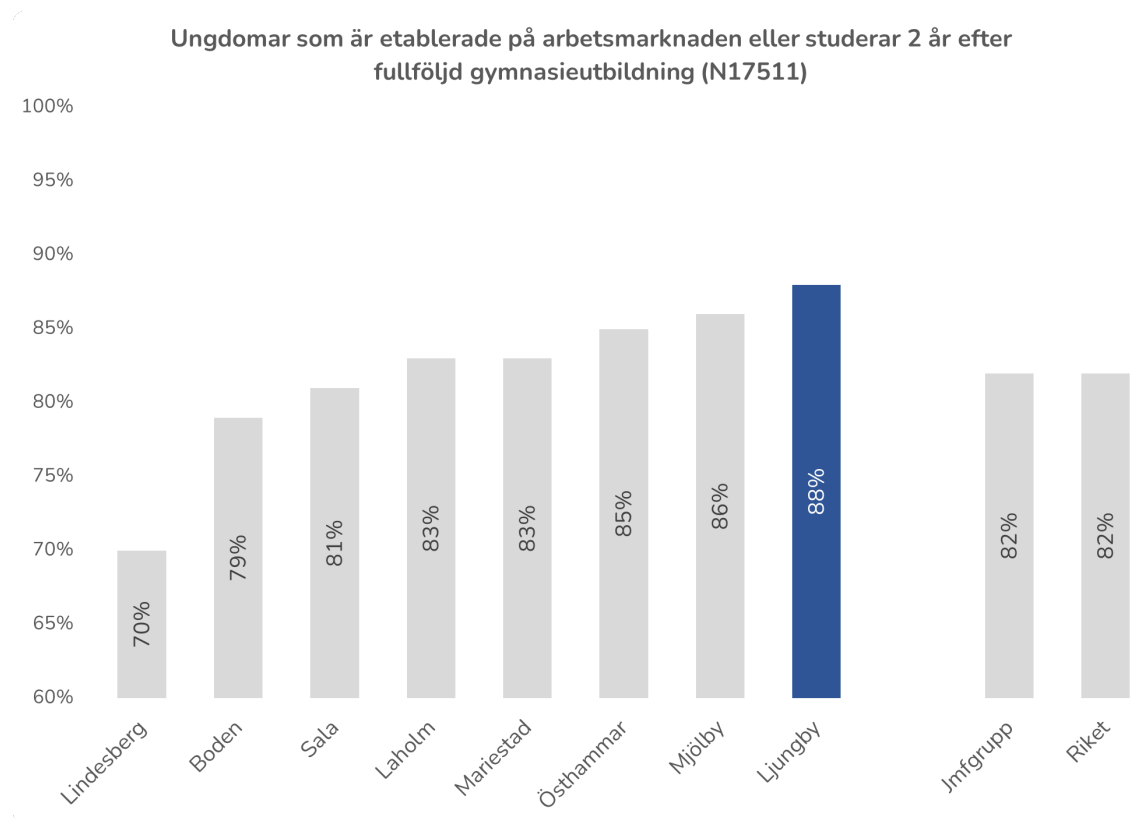
Riksnittet för andel legitimerade/behöriga lärare är 85 %.

Andel elever som angivit något av alternativen "stämmer helt och hållet" eller "stämmer ganska bra" som svar på påståendet "Jag känner mig trygg i skolan",

84 % av eleverna i åk 2 på kommunala gymnasiet Ljungby kommun uppger att de känner sig trygga i skolan.

Snitt för riket saknas.

Obs! Kommunerna deltar i undersökningen olika år. Uppgifterna avser det år som står inom parentes.

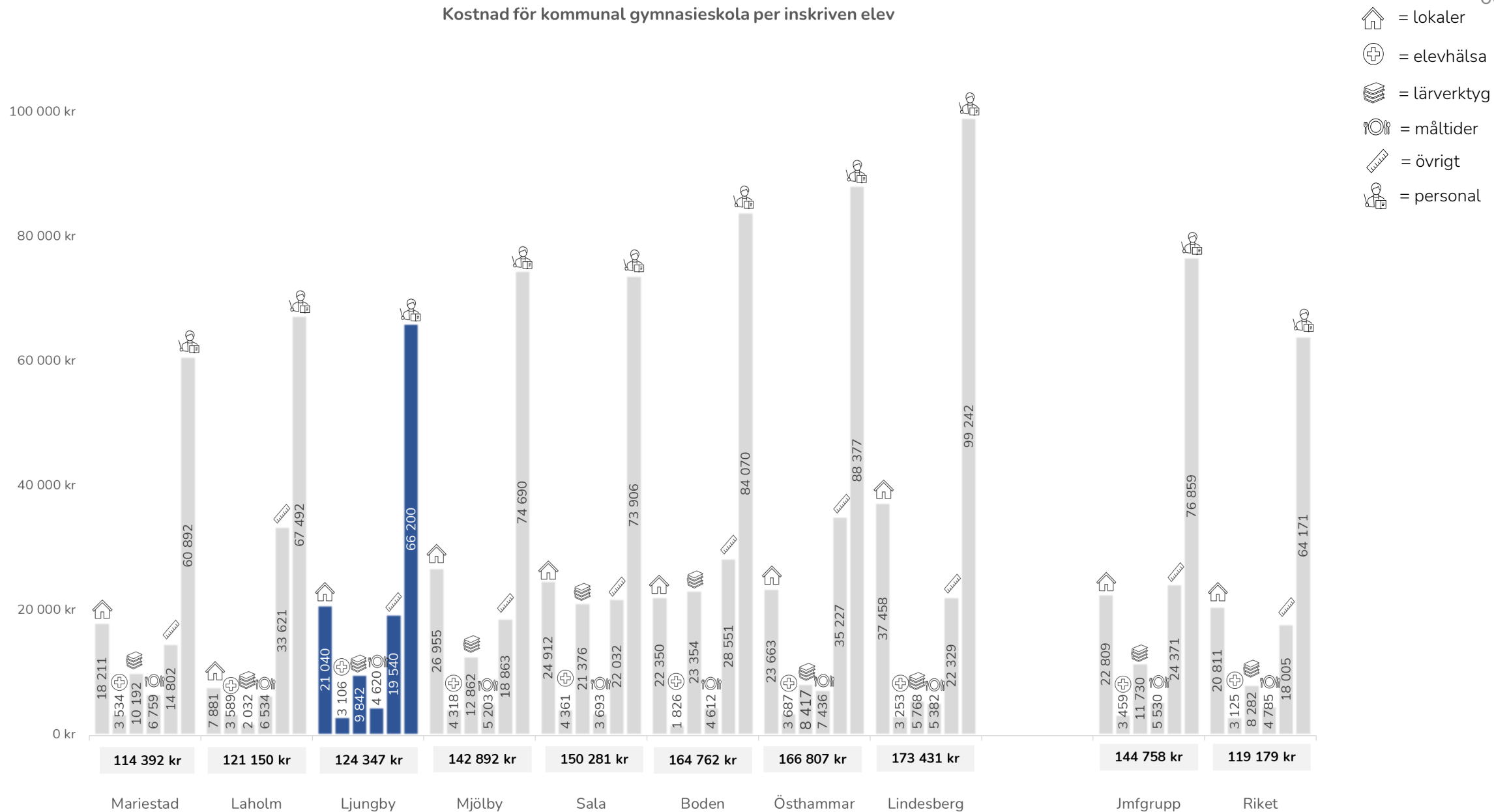
Antal elever år som avslutat gymnasium 2017 i kommunal regi i kommunen, som år 2019 (utfall för 2020 ej tillgängligt) var etablerade på arbetsmarknaden eller studerade, inkl. IM. Studerande avser både högskolestudier och annan studiemedelsberättigad utbildning som t.ex. Komvux eller folkhögskola. En hög andel i arbete eller studier är positivt för både individens utveckling och för samhällets kostnader.

Nästan 9 av 10 ungdomar arbetar eller studerar vidare två år efter att ha gått på Sunnerbogymnasiet vilket gör Ljungby bäst av jämförda kommuner. Uppdelat på högskoleförberedande program resp. yrkesprogram är etableringsgraden 89 % (näst högst av jämförda kommuner) resp. 86 % (högst av jämförda kommuner).

Av de 88 % ungdomar i Ljungby som arbetar eller studerar vidare inom två år är fördelningen: arbete 40 %, högskola/universitet 35 %, och andra studier 13%.

Kostnad för kommunal gymnasieskola per inskriven elev

Kostnaden per kommunal gymnasieelev varierar med drygt 59 tkr mellan den "billigaste" kommunen Mariestad och den "dyraste" Lindesberg. Exkluderas lokalkostnaden så har Mariestad fortfarande lägst kostnad, medan både Boden och Östhammar då passerar Mariestad. Ljungby redovisar tredje lägsta kostnaden per gymnasieelev av de undersökta kommunerna. Kostnaden på 124 347 ligger 14 % under snittkostnaden på 144 758 kr (Riket 119 179 kr). Exkluderas lokalkostnaden på 21 040 kr, så blir det en förbättring med ytterligare en placering till den näst lägsta kostnaden.

Andelen elever i yrkesprogram och vilka yrkesprogram eleverna väljer är en viktig förklaringsfaktor vad gäller kostnaden per gymnasieelev. Dessa program är ofta betydligt dyrare än de teoretiska programmen.. Ca 38 % av Ljungbys gymnasieelever gick 2020 i yrkesprogram, vilket var detsamma som för snittet i jämförelsegruppen (Riket 29 %).

När det gäller kostnaden per elev för elevhälsa, läromedel och måltider, så ligger Ljungby under genomsnittet för de jämförda kommunerna. För elevhälsa så redovisas 353 kr (-10 %), för läromedel 1 888 kr (-16 %) och för måltider 910 kr (-16 %) lägre än snittet. Ljungby redovisar med 66 200 kr (14 % under snittet) den näst lägsta personalkostnaden efter Mariestad. Detsamma gäller för övriga kostnader där Mariestad följt av Ljungby (19 540 kr – 20 % under snittet) har de lägsta kostnaderna.

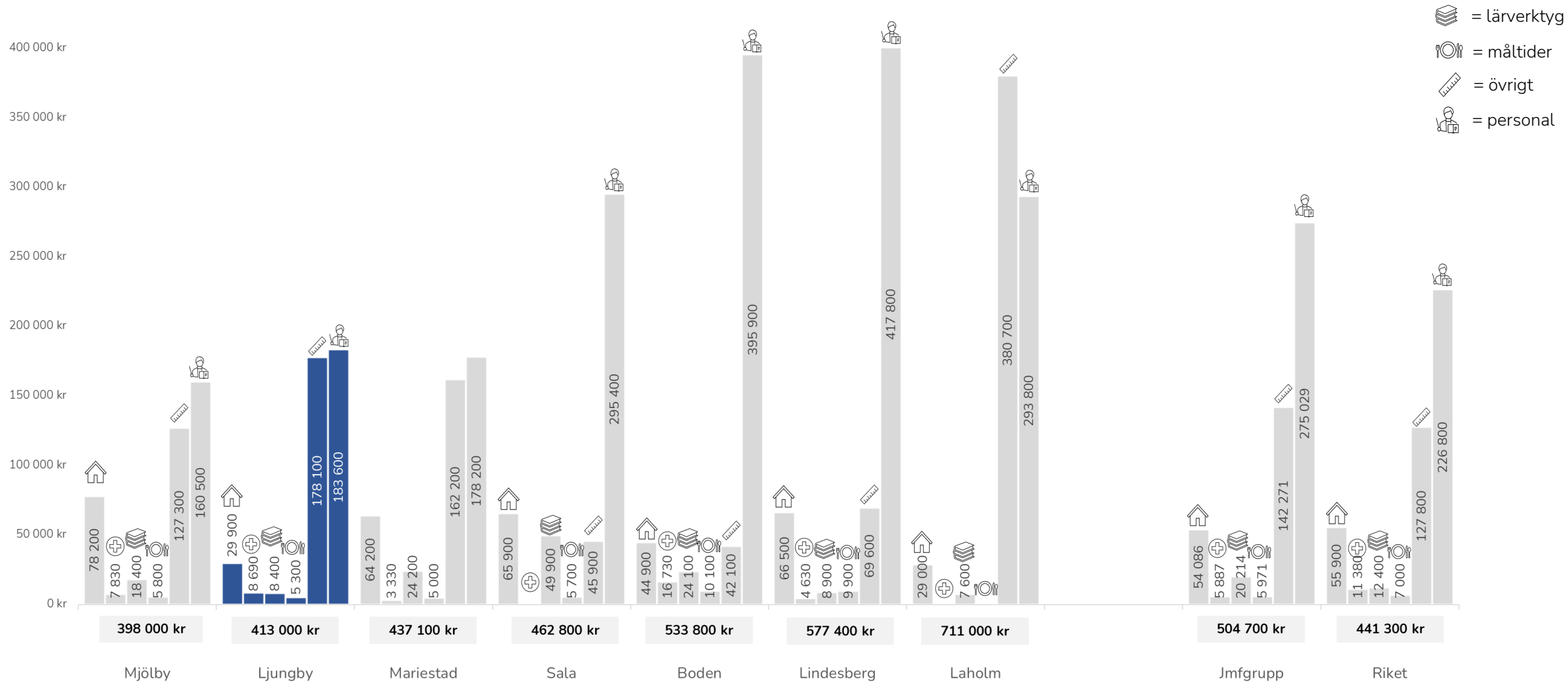
Mjölby följt av Östhammar och Ljungby är de kommuner som har de bästa sammanvägda kvalitetsresultaten för de fem redovisade kvalitetsnyckeltalen. Både Östhammar och Mjölby har en högre kostnad per elev än Ljungby. Skillnaden blir större om lokalkostnaden exkluderas. Mariestad är, vilket tidigare nämnts, den kommun av de åtta kommunerna som har den lägsta kostnaden totalt per elev. Mariestads totala kostnad per elev är 9 955 kr lägre än Ljungbys, exklusive lokalkostnader minskar skillnaden till 7 126 kr.

Trots att Ljungby har en relativt stor andel egna elever (82 %) som går i den egna gymnasieskolan, och redovisar relativt låga kostnader i förhållande till jämförelsegruppen, så ligger nettokostnaden för 2020 på 4,4 % över referenskostnaden. I likhet med grundskolan så är en förklaring att kostnadsersättningarna från Migrationsverket med anledning av flyktingvågen 2015 har minskat de senaste åren att verksamheten inte fullt har anpassats därefter.

Gymnasiesärskola

Kostnad för kommunal gymnasiesärskola per inskriven elev

Även kostnaden per gymnasiesärskoleelev skiljer sig stort mellan de kommuner som har lägst och högst kostnad. Mjölby redovisar en kostnad på 398 000 kr per elev och Laholm en kostnad på 711 000 kr. Det skiljer sig också mycket åt vad kommunerna redovisar under de olika kostnadsdelposterna (framförallt vad gäller övriga kostnader och personalkostnader) och en del uppgifter saknas även här för några kommuner. Ljungby redovisar med kostnaden 413 000 kr per gymnasiesärskoleelev den näst lägst kostnaden, ca 18 % under snittet på 504 729 kr (Riket 441 300 kr) . Förhållandet är 15 % under snittet om lokalkostnaden exkluderas. Ljungby har högre kostnader än snittet för elevhälsa men lägre för läromedel och måltider.

Östhammars kommun har ingen egen gymnasiesärskola utan eleverna erbjuds utbildningen genom samverkansavtal med Uppsala och Tierps kommun.

	Ljungby	Finspång	Härnösand	Laholm	Oskarshamn	Boden
Antal elever						
Elever som går i kommunal gymnasiesärskola	17	16	23	11	15	17
-elever som kommer från annan kommun	8	0	4	0	3	4
Elever från kommunen som går i gymnasiesärskola i annan kommun	1	0	3	0	0	
Elever från kommunen som går i gymnasiesärskola där verksamheten drivs i annan regi (kommunalförbund eller privat)	1	0	0	0	0	
Totalt	19	16	26	11	15	17
Personalresurser (tjänster, antal)						
Rektor	0,1	0,25	0,8	0,5	0,2	0,2
Administratör		0,2	0,2	0,2		
SYV					0,1	
Kurator						0,15
Specialpedagoger/-lärare	7	0,5	5	1		
Lärare, olika kategorier		3,9	6	6	4	9,7
Lärarassistent			5		3	
Elevassistenter/Resurspersoner	4,4	2,6	3,9	10		
SUMMA	11,5	7,45	20,9	17,7	7,3	10,05
Personalresurser/elev	0,68	0,47	0,91	1,61 *	0,49	0,59

*) I Laholm utför BUN gymnasiesärskolverksamhet på uppdrag av Kultur och utvecklingsförvaltningen. Laholm har endast det individuella programmet.

Obs! Antal lärare/medarbetare i Laholm är ej samma som helårstjänster utan antal personer. I antal lärare ingår alla estetlärare.

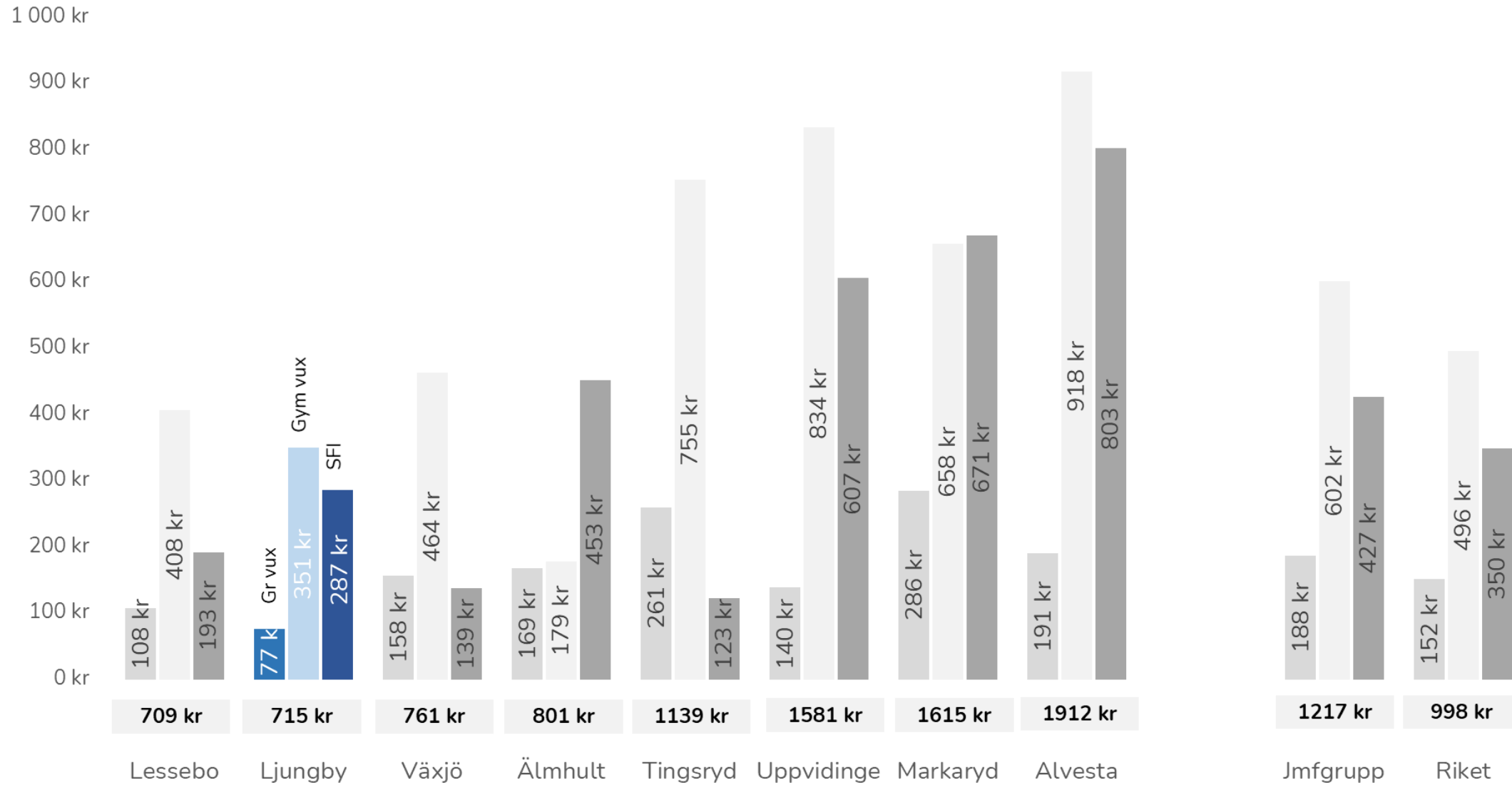
Antalet elever på gymnasiesärskolan i de sex kommunerna varierar mellan 11 i Laholm och 26 i Härnösand.. Ljungby med sina 19 elever, ligger strax över snittet på 17 elever.

Personalresurser per elev varierar mellan Finspång med Boden med 0,47 tjänster per elev och Laholm med 1,61 tjänster per elev. Snittet ligger på 0,79 tjänster per elev och Ljungby hamnar något under snittet med 0,68 tjänster per elev.

Vuxenutbildning

Kostnad vuxenutbildning per invånare

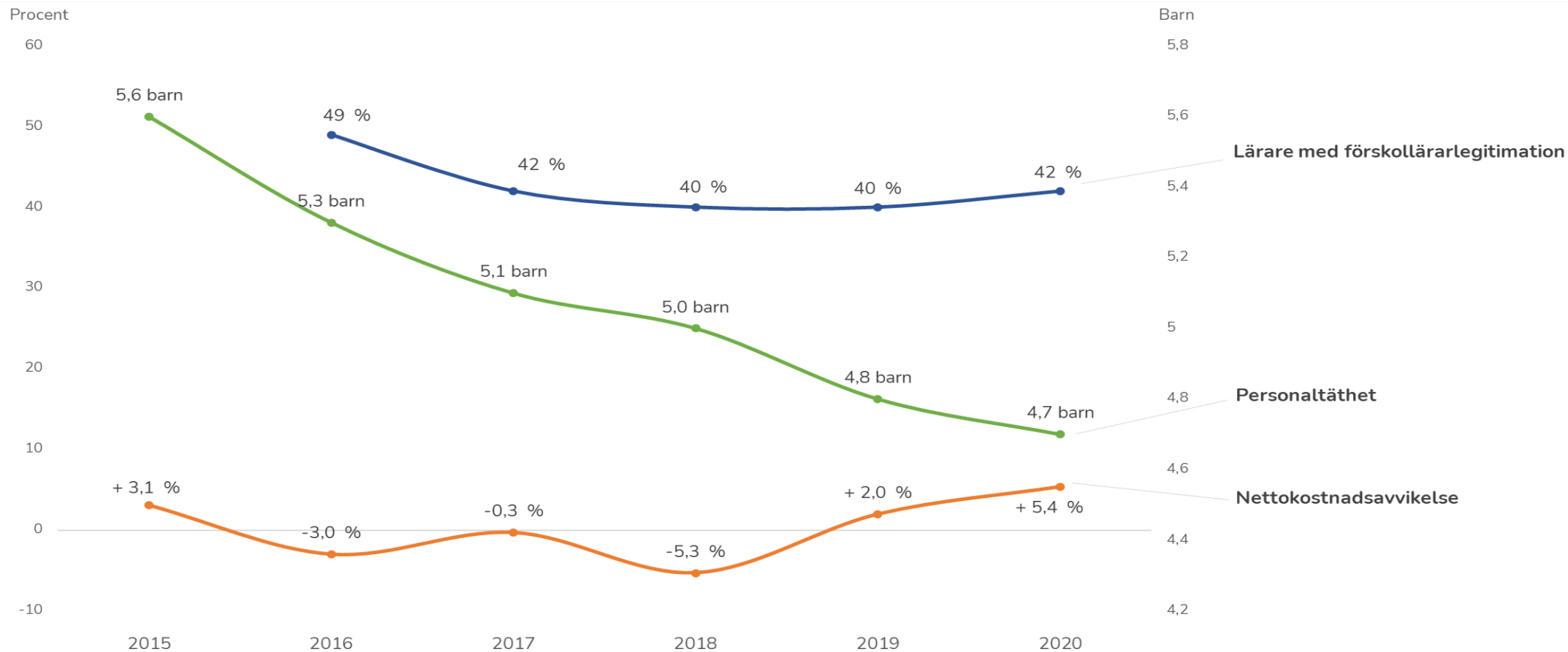

Även kostnaderna för vuxenutbildningen "spretar" mellan de jämförda kommunerna, Kostnaden per invånare ligger mellan 709 kr per invånare i Lessebo och 1 912 kr i Alvesta. Ljungby har den näst lägsta kostnaden med totalt 715 kr per invånare, fördelat på grundvux med 77 kr, gymnasievux med 351 kr och SFI med 287 kr. Ljungbys siffror ligger en bra bit under snittet både för de jämförda kommunerna (Kronobergs län) och riket som helhet (998 kr). Resurstilldelning till vuxenutbildningen är ofta en politisk prioriteringsfråga.

En bidragande förklaring till Ljungbys relativt låga kostnader kan vara att kommunen är restriktiv med att låta elever läsa på program i andra kommuner vilket i regel medför högre kostnader per plats. Vuxenutbildningen har också stordriftsfördelar i personalplaceringen då den organisatoriskt ligger under samma tak som gymnasiet.

Del 3: Analys av
samtliga verksamheters
kostnadseffektivitet i
förhållande till kvalitet
2015–2020

Förskola inkl. öppen förskola

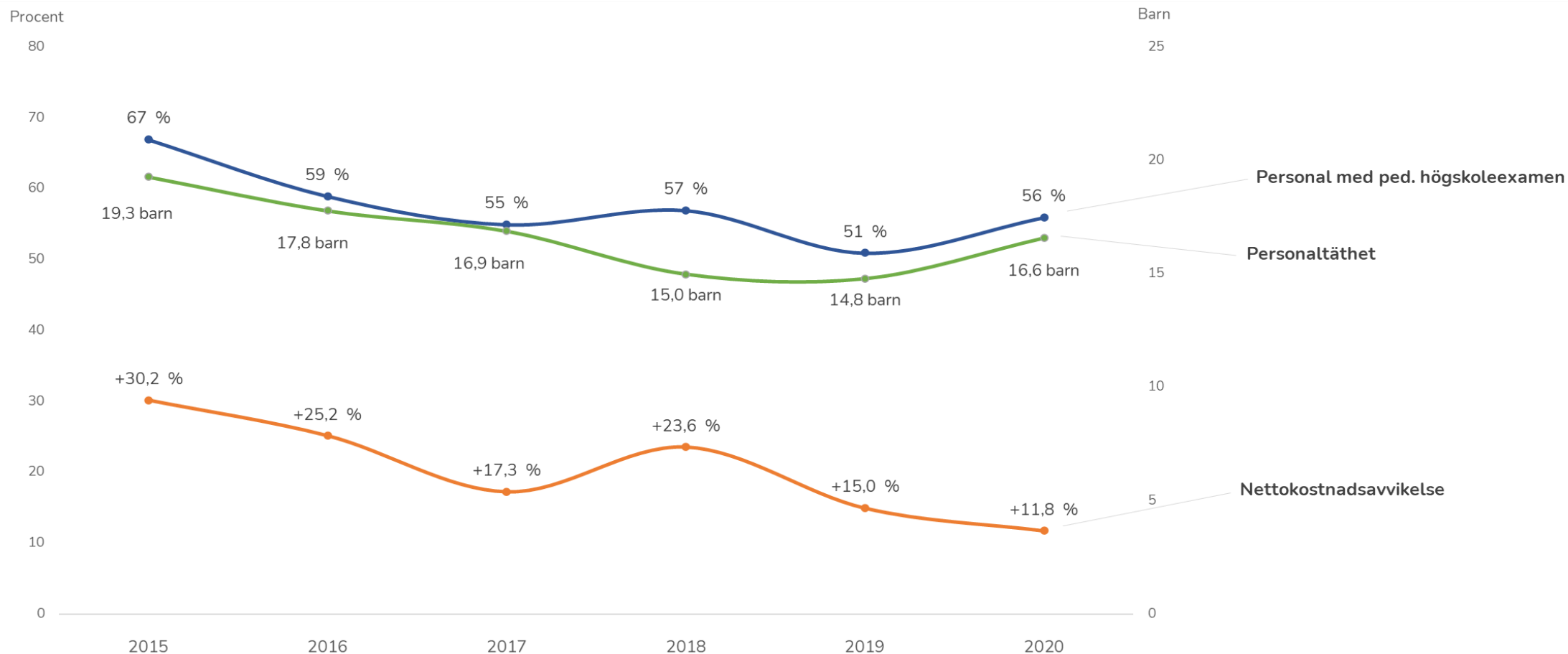

Personalkostnader är den i särklass största kostnadsposten inom all pedagogisk verksamhet och inom den kommunala förskolan i Ljungby står årligen för ca. 80 % av de totala kostnaderna.

Åren 2015-2020 ökade personaltätheten på kommunens förskolor varje år vilket inneburit mindre barngrupper och/eller mer personal per barngrupp ute i verksamheten. Den allt högre personaltätheten med förväntat högre personalkostnader avspeglas dock inte på nettokostnadsavvikelsens utveckling. Här kan det istället handla om att utökningen av personal utgörs av personalgrupper med lägre lönekostnader som tex. barnskötare, i kombination med att andelen legitimerade förskollärare (den personalgrupp med högst lön) samtidigt minskat.

Obs! Från och med 2019 beräknas nettokostnadsavvikelse på ett nytt sätt pga. förändringar i kostnadsutjämnningen. Detta påverkar jämförbarheten med tidigare år.

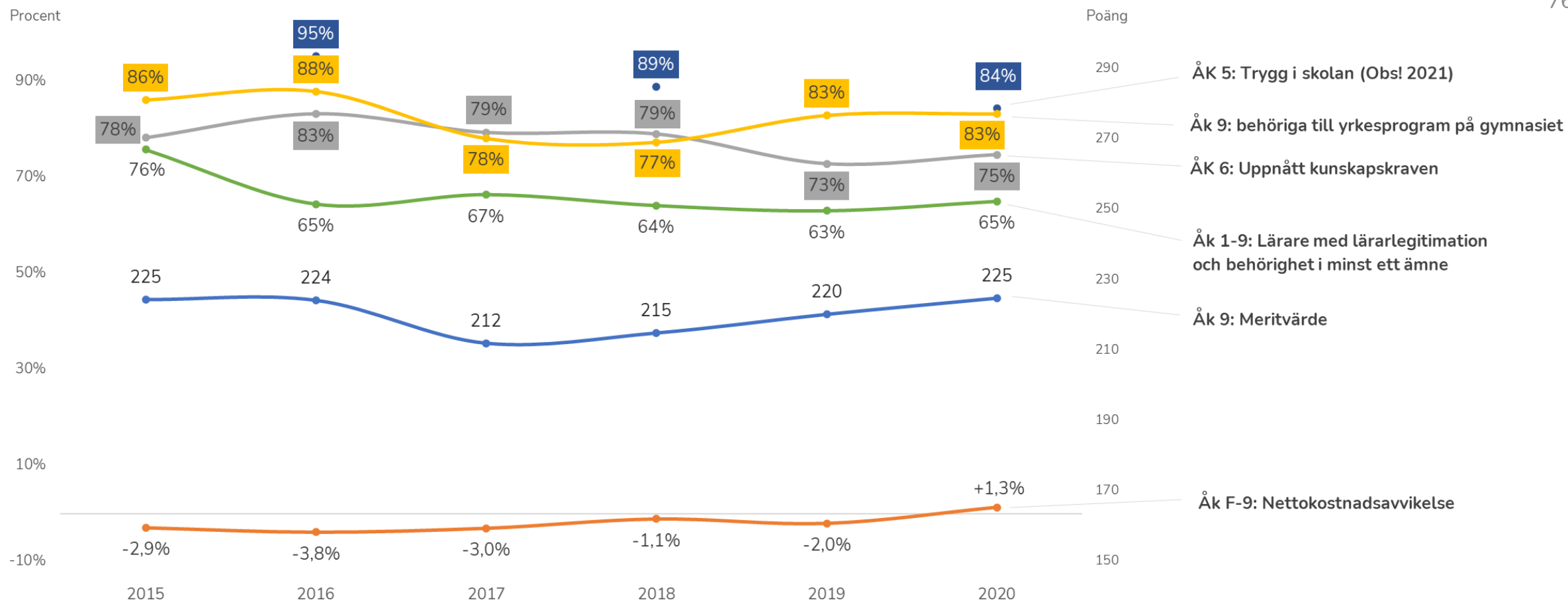
Fritidshem inkl. öppen fritidsverksamhet

Åren 2015-2019 ökade personaltätheten på de kommunala fritidshemmen inkl. den öppna fritidsverksamheten varje år. Trenden bröts dock 2020 då personaltätheten vände neråt efter en budgetanpassning på 1,2 mnkr. Trots ökad personaltäthet 2015-2019 har nettokostnadsavvikelsen rört sig i motsatt riktning, dvs. den har minskat (om än från en hög nivå) och gapet mellan förväntad kostnad och faktiskt kostnad har blivit mindre. En bidragande orsak till detta är att andelen högskoleutbildad personal har minskat i kombination med att fritidshem efter hand har fått ta del av mer statsbidrag från likvärdig skola (Skolverket). Den tillfälliga ökningen av nettokostnadsavvikelsen mellan 2017 och 2018 kan härledas till ökade personalkostnader i kombination med minskade statsbidrag. Rörelsen därefter beror på att fritidshem efter hand har fått ta del av mer statsbidrag från likvärdig skola. Utgångspunkten för den höga nettokostnadsavvikelsen över åren är en hög personaltäthet, men också att kommunen har många enheter och få barn per enhet i jämförelse med andra kommuner (se sid. 36)

Obs! Från och med 2019 beräknas nettokostnadsavvikelse på ett nytt sätt pga. förändringar i kostnadsutjämningsmetoden. Detta påverkar jämförbarheten med tidigare år.

Grundskola F-9

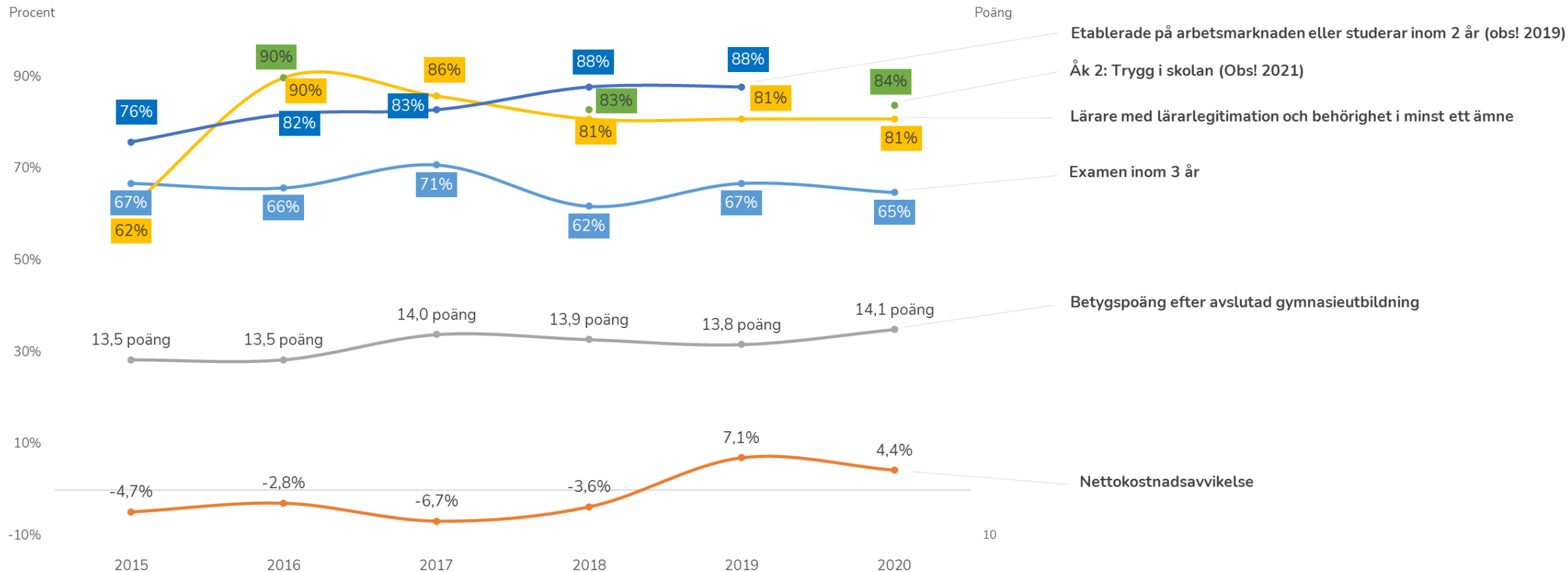

Mellan 2015 och 2016 minskade andelen legitimerade och behöriga lärare märkbart till följd av stora nyrekryteringar för att kunna möta flyktingströmmen, då Ljungby precis som många andra kommuner hade svårt att rekrytera behörig personal. Detta är en trolig förklaring till varför också behörigheten till gymnasiet minskat och då särskilt mellan 2016 och 2017. Den minskande upplevda tryggheten bland elever i åk 5 minskar över åren och följer därmed den nationella negativa trenden.

Fram till 2019 redovisade kommunen en lägre nettokostnad än förväntat, mycket beroende på att omfattande kostnadsersättningar från staten via Migrationsverket började betalas ut under hösten 2015. 2020 är första året som kommunen redovisar en högre nettokostnad än förväntat, vilket kommer sig av att intäkterna i form av statsbidrag inte ökar i lika hög omfattning längre medan kostnaderna fortsätter att göra det.

Obs! Från och med 2019 beräknas nettokostnadsavvikelse på ett nytt sätt pga. förändringar i kostnadsutjämnings. Detta påverkar jämförbarheten med tidigare år.

Gymnasieskola

Andelen lärare med legitimation och behörighet ökade kraftigt mellan 2015 och 2016. En trolig förklaring är att lärarlegitimationen blev obligatorisk 2015-07-01 vilket tvingade lärarna att ansöka om och ta ut sin legitimation för att fortsatt kunna arbeta och sätta betyg. Precis som i grundskolan har den upplevda tryggheten bland elever i åk 2 på gymnasiet minskat över åren i linje med den nationella trenden.

Kommunens kostnadsläge har legat lägre än förväntat mellan 2015–2018 (troligtvis beroende på fördelar med en stor gymnasieskola) men har sedan 2019 istället legat en bit över förväntad kostnad. Under 2016–2018 ökade intäkterna i form av kostnadsersättningar från Migrationsverket till 7,5 mnkr för att sedan minska succesivt till ca 1 mnkr 2020. Om verksamheten inte anpassats tillräckligt till de minskade intäkterna får det effekt på avvikelsen mot förväntad kostnad. Inga nya program eller verksamheter har heller startats som skulle kunna vara en förklarande orsak till utvecklingen.

Obs! Från och med 2019 beräknas nettokostnadsavvikelse på ett nytt sätt pga. förändringar i kostnadsutjämnningen. Detta påverkar jämförbarheten med tidigare år